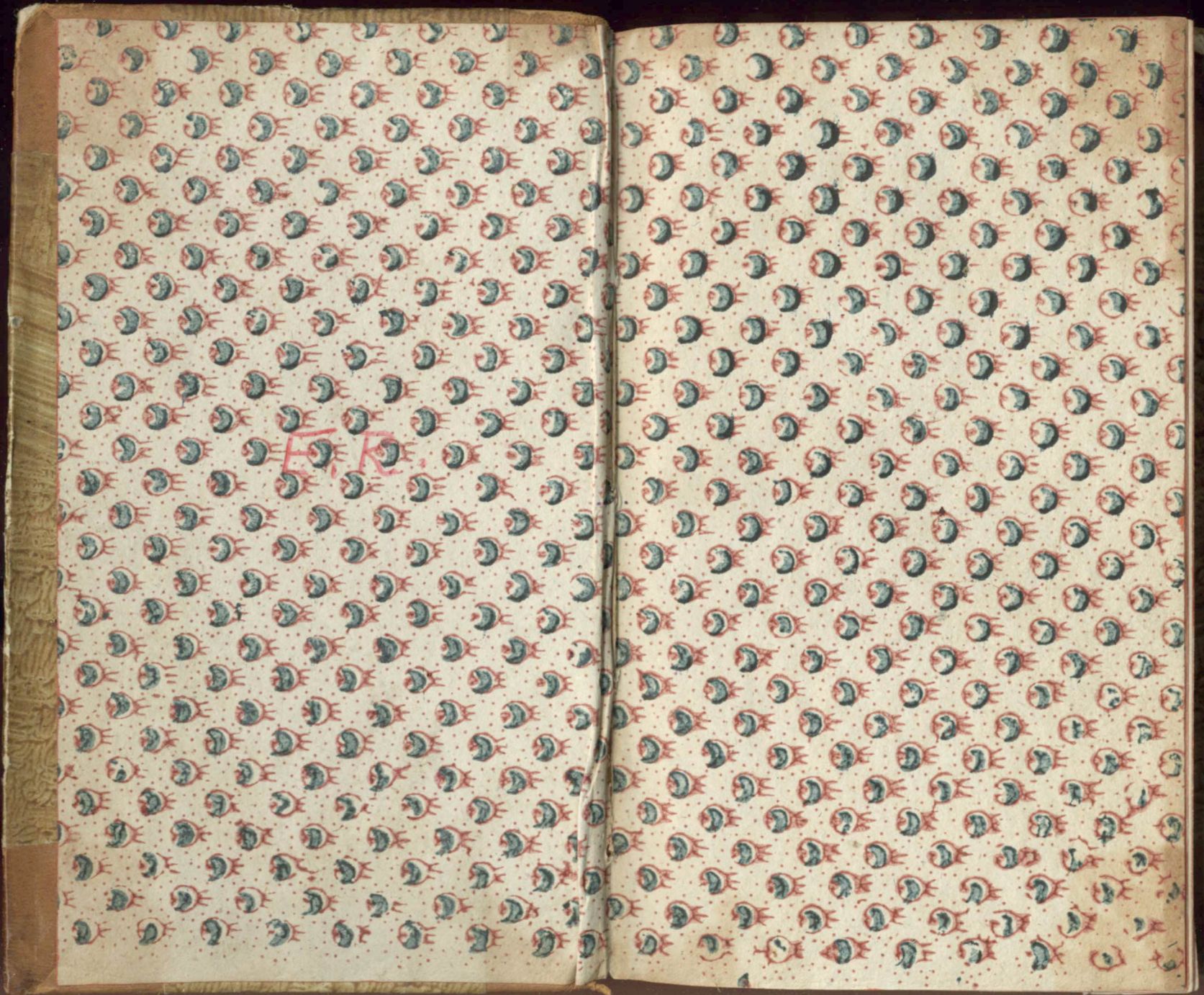

814.348

837K

~~RE 787~~
4133
Oct. 21st

~~RE 787~~
(1 paid.)

~~ER 214~~

(1 paid.)

Ex Museo
Hungarico.

BOKRÉTA

melyel

Hazájának kedveskedik

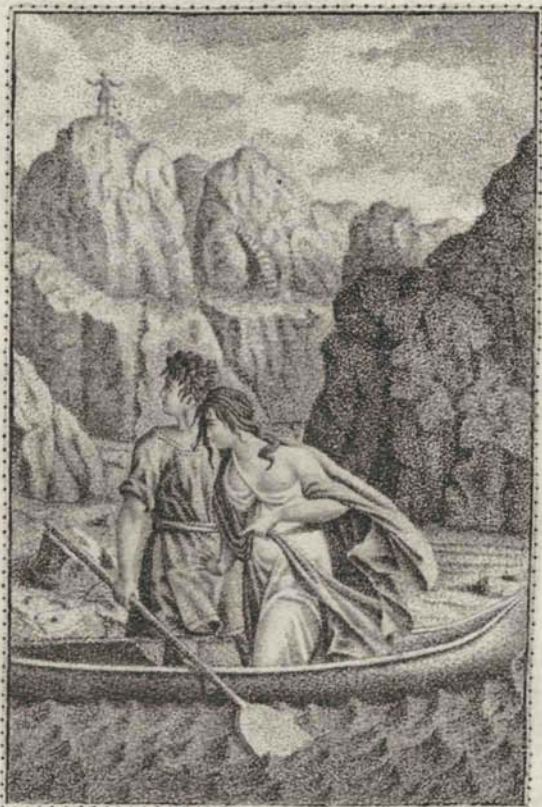
F. Fáy András

Pesten

Tratner Mátya's Békével.

1807

Gravata J. v. m. m. m.

ÉDES HAZÁM!

A polgató kebeledbe nékem is jutott örökségül egy kertetském. Bóldog földje, szerentsés klímája; 's kivált egy körülte híven dajkázkodó kertész*) fáradozásai, kedves gyümölcsöket ígértek már akkor is, mikor magam vettem által, 's mívelni kezdtem kis örökségemet. Én pedig ketsegtető remények közt ültetgettem által beléje, a' Német, Olasz 's Frantzia ég-hajlat' szebb szüleményeit, gondosan ápolgattam azokat; és ha gyenge erőm', buzgó igyekezetem' 's munkám' súlya alatt hajladozni kezdett, egyszerre fel-éleztette azt az a' remény, hogy kis kertem' termésével idővel tán Hazámnak kedveskedhetem; nem különbben, mint a' harmatos éj, a' nyár' hevétől el-tikkadt virágotskáimat feléleztette. Kedvezett az idő' járása, 's szépen kezdett kis kertem virágzani — ah de virágjába haldoklani is! — Lassan lassan hervadoztak el leg szebb virágjai, 's a' mellyek meg maradtak is, el árulták le tsüggedt fejeikkel a' beteg ker-

*) Itt T. K** Int értem, hajdani kedves Tanítómat, a' kinek Szüleim után leg többet tartozom.

82-RE

814.348

R
2

EREDETI
VERS-DARABOK,

[Faint handwritten text in red ink, likely a signature or library mark, spanning across the bottom of the page.]

Mosolyogtak-e javalva le a' Műsák böltsöm-
re születésemkor? azt nem tudom; de
azt tudom, hogy a' Poëtai nevet soha
sem esdekletem. Humoromnak, némelly
Környülállásoknak, 's azon egynehány
óráknak, mellyeket tanulásbéli foglalatos-
ságimtól ellophattam, szüleménynyei ezen
egynéhány darabkák, 's mindnyájan el-
árúlják ôk a' Szerző fiatal idejét, és te-
hetségeit. Szerentsések ha megfzenyvedtet-
nek, 's Szerzőjük színt az, mert elérte
azt, a' mire vágyódott!

FELSÉGES KIR. HERTZEG
JÓSEF PALATINUSUNK'
OSZLOPA.

L'effort d'une vertu commune
Suffit pour faire un conquerant;
Celui qui domte la Fortune,
Mérite seul le nom de grand.

J. B. Rousseau.

Szép dolog Márs által Ofzlopot érdemelni;
De még szebb dolog magának
Minden Hazafi társának
Szívébe, egy annál tartósabbat emelni.

A' háládatosság 's a' Haza' szent Izerelme.
Emel a' Haza' hívének
Ofzlopot, pedig övének
Soha sem leszfi halál 's idő miatt sérelme.

A' kaján írigység ő rá szifizegni nem mer,
 'S azon ritka szerentsével
 Tsak ő bírhat, hogy békével
 'S írigység nélkül is lehessen egy nagy ember!

De a' ki ofzlopot falak' omladékira
 Épít, híjába kívánnya,
 Hogy vérbe borúltt márvánnya
 Nevét át erefizze késő maradékira.

Az átok, 's a' hír-név' hív társa az Írigység
 Megzendül, 's szabad rést talál
 Hóltta után; 's azt a' halál
 Mikorra előli, már nevét előlte rég.

Örülhet a' ki sok Nemzetet eltemete,
 'S hólttakon emelt ofzlopot,
 Ha elhal hóhértől lopott
 Híre még élttébe, 's nem lesz emlékezete!

A' mivel drágább a' szív' érzése a' kőnél,
 Annál tartóbb 's nemesebb
 Ofzlopa, akár a' legszébb
 Márványnál, meri él az, 's vénebb lesz az időnél!

Ez a' te Ofzlopod, ez a' Kegyelmes Hertzeg!
 Megraktad Hazánk' ölébe
 Azt minden Magyar' szívébe,
 'S élni fogsz ott míg a' Magyar' pulzusa perizeg!

Látom, a' köz elmék soha meg nem foghatják,
 Hogy azok, kik minden karnak,
 Nemnek tetfizeni akarnak,
 'S nyájasak, a' Hazát is megfizabadíthatják.

Az a' nagy előttök, kinek tsak híret hallják,
 Vagy a' nép közt ritkán forog,
 Mord, komor, 's mindenkor morog;
 'S a'napot, mert mindennapos, kitsinynek valják.

Nagy vagy te, Kegyelmes Herczeg, mert né-
 kem az nagy,
 A' ki a' Hazát izzadva,
 Fiai szívét játzadva
 Nyeri meg! a'vagy, mert — nem is tudod hogy
 nagy vagy.

Tsekélyebb vagyok én, mint hogy azzal kér-
 kedjem,
 Hogy terjed általam neved,
 Versem tehát balúl ne vedd,
 Mert nagyobbj is vagyok, hogy másnak hízel.
 kedjem.

'S ha tán verseimért megfizöllna is valaki,
 Ezen fizókat kapná tőlem
 Feleletül, hogy belőlem
 Őket a' legmélyebb tífztelet fatszarta ki!

AZ Ó ÉS ÚJ POÉTÁK.

VIRGIL rég aranyat's gyöngyöt szemelgetett
 Az Ennius' szemetjéből;
 Graecia 's Róma' gyöngyéből
 A' mái Poéták szedik — a' szemetet.

K L O E.

KLOÉM' ortzájára, ha tsókjait kérem
 Rózsákat rak a' szemérem;
 Ha sóhajtásai utánam repülnek
 Képin Liliomok ülnek.

PANASZ.

G**a

En recevant l'existence
 Que le ciel nous daigne offrir;
 Nous recevons la sentence
 Qui nous condamne a' souffrir.

J. B. Rousseau.

NÉKEM már unalom élni,
 És nem élni kitsinység;
 Mivel az egész életem
 Látom tsak tsupa inség.

Talán azért az egy vagy két
 Rózsáért kínlódjak itt,
 Mellyet az ember milliom
 Tövissek közzül szakít?

Már ifjonta tapasztalom,
 Hogy annyit téfszen élni,
 Mint a' kétes jövendőtől
 Vagy reménylni, vagy félni.

A 4

Mert a' jelenvalót mindég
Elálmodjuk, 's a' nélkül
Hogy éltük volna, többnyire
Az a' múltt időbe dül.

Az ember tsak a' fzerentse'
Laptája mind untalan;
'S tsak a' bóldog, ki nem érzi
Azt, hogy ő bóldogtalan!

Az élet, ámbár ketseget
Minket fzemfogó fényre,
Tsak tsalfa öröm' 's valódi
Gyötrelmek' fzővevénye.

De az álnok sorstól bérlett
Spionnak, a' Reménynek
Van gondja rá, hogy a' sorsot
Ne vádoljuk keménynek;

Ez lihegő ajkainknak
Híves forrást mutogat,
'S töviseken, árkokon át
Eme' felé tsalogat,

'S ha sokára ellankadva
A' forráshoz elérünk,
Hév fzomjunk' elóltására
Egy két tsepp lefzíz a' bérünk!

Mutogat két öröm-forrást
A' nyomorúlt világnak
A' sors, 's közzülök egygyikét
Nevezi — barátságának.

Az az két egyformán érző
Szívet igájába fog;
De e' forrás tán több rofzfzat,
Mint a' mennyi jót buzog!

Mert ha a' barátok közzül
Egygyiket ostorozza,
A' másikat a' fzeretet
Mindjárt kétségbe hozza.

'S a' ki eddig magánosan
Szenyvedett tsak magáért,
Szenyved már most barátságból
— Magáért, 's barátjáért.

A' második öröm-forrás
Ket különböző Nemnek
Öfzve-érzése, 's e' forrást
Nevezi — fzerelemnek.

De ez is szintúgy magából
Kiereszt kettős eret,
Úgy hogy többfzör bóldogtalan,
Mint bóldog a' ki fzeret!

Egyből a' féltés tsergedez,
 És az állhatatlanság,
 'S a' ki emez érre talál,
 Kézf a' bóldogtalanság!

A' ki talán történetből
 A' másik érre akad
 Annak — de ez ritka feniksz! —
 Egy kis öröm is fakad.

Ah próbáltam én mind a' két
 Forrásból meríteni,
 'S bár tsak azt hogy merítettem
 Tudnám elfelejténi!

Úgy tán még vízfzfa forrnának
 Vérzö fzivem sebei,
 'S nem folynának így a' vízfzfa
 Emlékezés' könnyei!!

VÍGASZTALÁS.

J * *

— — Vina liques, et spatio brevi
 Spem longam reseces, dum loquimar, fu-
 gerit invida
 Aetas; carpe diem, quam minimum credula
 postero.

Hor.

PAJTÁS! bújdosik a' pohár,
 A' jó kedv is ő vele jár,
 Húzd ki ne menjen kárba!

Nyomtassuk le bokros bünkat,
 Mártogatván bajuszunkat
 Jó Tokaji nectárba!

Tudod, hogy a' fátum ravafz,
 'S tsak egyszer nyílik a' tavafz
 Ködlepte életünkbe;

Ne éljük azt tsak álmokkal
 'S hafztalan kívánságokkal
 Terhes képzeletünkbe.

Ha tsókolni akar lyánkád,
Ne kapd el előlle a' szád',
Félvén hogy az Júdás tsók;

Hidd el, hogy a' lányok közt is
Hellyel helyyel, ha szinte kis
Számmal, találatnak jók.

Ők eszed' bár elrabolják,
De búdat is letsókolják,
'S ha még is maradt tsorba,

Ha még is érzel bajokat,
Tehát fullasztgasd azokat
A' bánat-ölő borba!

Segít a' test' fájdalmain,
'S a' tagok' lankadásain
A' Patika, a' Doctor,

'S a' Füvek' sok milliomja;
De a' bút más el nem nyomja,
Tsak a' szerelem 's a' — bor;

Nékem is, hogy ne szokjon rám
A' bú, úgy használ a' Cúrám,
Ha ez a' praescriptio:

Végy a' tsókból vagy négy quintet,
A' borból hozzá egy pintet,
Vagy kettőt ha igen jó.

Ha még ezekhez azt látom,
Hogy itt vigad egy barátom,
'S kezébe kantsót forgat;

Más a' szoba' szegletébe
Kedves lyánykája' szemébe
Szerelmesen húnnyorgat,

Akkor nem is jut eszembe,
Hogy más nap a' czinterembe
Víznek ki tán engemet!

Hogy minden a' halál foglya
'S tán már nékem is huhogja
A' gyáfz kuvik végemet!

Mit is ölném panaszokkal
'S be nem telhető álmokkal
A' használható valót?

Többé már én úgy sem érem
'S mert nem lehet, nem is kérem
Vízíza a' jelenvalót.

Haszontalan mért búsúlnék,
És magamba dúlnék fúlnék,
Hogy hozzám a' sors kemény?

Hííz' visel más is kerefsztet,
Azért mindent el nem vesztett
'S táplálja még a' remény,

De ha a' vénség sajtolna,
'S a' nélkül, hogy ittam volna
Minden léptemen húlnék

Még is a' míg vígadhatnak,
Tsókolhatnak, és ihatnak,
Soha én nem búsúlnék!

EGY BARÁTOM RÓZSIJÁRA.

NEM szebb a' rózsa Rózsínál,
Midön Zefir levelin hál,
'S keblit harmat ferefzti;

Szégyenülve őli ágát,
'S szemérmétes pirosságát
Rózszi mellett elveszti,

Rózsiból szép rózsa lenne,
Ha egy akadályt nem tenne,
— Te legjobban tudhatod —

Védetlenek kellemei,
Nintsenek hív tövissei,
'S őt — könnyen szakaszthatod!

JURÁTUS DALL.

E' nyomorútt világba néhány napot számlá-
lunk,

Mellyet a' vígasságra 's barátsággra használunk;
Még hát lehet kezünkbe teli kantsó forogjon,
Ölünkbe barna szemü leányka mosolyogjon!

A' vígság, a' szerelem, 's az áldott szöllő' nedve,
Ezek, melyektől megjő a' bús Jurátus' kedve;
Ha vígadhat, ha kantsó 's szép Lyánkák közt
henyélhet,

Tsupán tsak ez az a' jó levegő, melybe élhet.

Míg a' Marqueurt bankóval 's bottal fenye-
gethetem,

Addig ugyan ő kemét nem sokat hevertetem,
Egymás után kerül a' Pénz, Kávé, Csokoládé,
'S ezt kiáltom: így él a' Juratus földi ládd e'!

Hadd pereljen akárki, fejem' rajta nem töröm,
Nekem tsak a' kantsóval leszsz a' míg élek
pöröm;

Ha convincál, lehajtom a' fejem' az asztalra,
'S majd új processust kezdek vele más nap
hajnalra.

Maradhat a' porlepte Verbötzi afztalomon,
Ha Mádi vagy Tokáji kortsolyázhat torko-
mon;

Ha kedves Erzsím'nyájas képit tsókolgathatom,
Soha a' Corpus Juris' levelit nem forgatom!

Ha terminus' végével hektikás az erfényem,
— A' mi Pesten nem újság — megmarad
még is fényem;
Tudván, a' kávéházba az ember mért nem fizet,
Parantsolok pipámba tüzet, 's — egy pohár
vizet.

Ha nints pénzem, gyakran rám érik az okos-
kodás,
Mert nagy Uraknak való ám a' bolondoskodás,
Leülök egy afztalnál 's felfeszek egygyet a' sok
Hazugságokkal spékelt újság'közzül 's olvasok.

Vígan Pajtás! ne búsúlj, gyere mind ülünk
sorba,
Ha bús vagy, a' vígságot vedd be jó Magyar
borba!

Kár az időt ifjonta híjjába vesztegetni,
Hadd legyen vénségünkbe egygyütt mit em-
legetni!

A' Lyányka' El- ne- felejtse,

KEDVESENEK ELTÁVOZTTAKOR.

ÜT az érzéketlen óra mert nem sejtí,
Hogy ütése lyánkád' a' kétségbe ejti;
Ah hervadni fog ő míg elhal, rejtse hát rejtse!
Öt szívedbe; el ne felejtse!
El ne felejtse!

Fogd e' virágotskát, sokat jelent neve;
Ah ne hervátfíza azt soha az Eg' heve!
Te is levelkéit' soha széllyel ne fejtse;
Rólla lyánkád' el ne felejtse!
El ne felejtse!

Színe a' reménnyé; ha hát a' szerentse
Üldöz, hogy ő el nem hagyott azt jelentse;
Ha nevet rád, kérjen, hogy lyánkád'ki ne ejtse
Szívedből, 's őt el ne felejtse!
El ne felejtse!

Ha a' hízelkedés tömjénez bájodnak,
 Intőleg refzketnek majd kis virágodnak
 Levelkéi; akkor benne epedőd' sejtsd,
 Rezzenj meg, 's őt el ne felejtsd!
 El ne felejtsd!!!

AZ ÁLDOTT FÖLD.

Egy híres Útazó' könyvét hogy forgattam,
 A' többek közt benne egy helyre akadtam,
 — 'S hogy nem tsal, kész vagyok érte kezes lenni,
 Bár mefzsziről jötnnek szabad fillenteni —
 Ebbe azt beszéli, hogy a' Szeretsenek
 Közzé, bár melly mérges ebeket vigyenek,
 Elvezftik dühöket, hamar eltúnyúlnak,
 És az ugatásból egéíz' kitanúlnak.
 Ha a' bő beszédről úgy tudnak ott tenni,
 Sok Afzszonyt, sok Író't oda kén küldeni.

GONDOLATOK AZ ÉLETRŐL.

Az élet egy kőszirtos folyón való tsónakázás,
 mellyen tsónakunkat a' viszfzás szél gyak-
 ran meg rongálja. Egy jóltévő hab ki ve-
 ti azt a' tisztásra, 's mi azt véljük, hogy
 az — örvény.

Az élet rendszerént abba telik el, hogy azon
 gondolkozunk, mint kellessen élni.

Az élet egy álom, mellybe ki Úrnak, ki szól-
 gának, ki gazdagnak, ki szegénynek ál-
 modja magát. Némellyeket szorongató ál-
 mok vesznek körül, másokat édesek ke-
 tsegtetnek; de mindegyik valóságnak
 álmodja álmát. A' halál fel ébrefzti őket,
 's akkor látják hogy — álmodtak.

Á' VÉGSŐ LE MONDÁS.

Posta

EB lefzsz többé a' Leányok',
Az Afzszonyok' bolondja;
Ebnek lefzsz többé reájok
Mástól kiválva, gondja!

Mit, hogy én lántzot hordozzak?
Nem ettem bolond gombát!
Esmerem én a' Lyánt, hízf' vak,
Ki a' szitán át nem lát!

De már szentül fel fogadtam,
Hogy maga Vénus sem kén;
A' Leánynak már miattam
Fü nyöhet a' küszöbén.

Mit? talán egy lagírozott
Bőr alá nőt tejes vér,
Vagy két egymásra bóltozott
Mejj, vagy egynehány kék ér;

Vagy talán a' szívig néző
Szem forralná véremet,
'S lántzra vetne egy ígéző
Tekintet is engemet?

Nem! — eszemre hozott 'Su'si,
A' ki addig tsábított,
Míg végre philosophusi
Sphaerából ki rándított.

Eszemre hozott már Julis,
A' ki úgy eltemetett,
Hogy hajnalom ha pirúl is
Néha, rám tsak bús fényt vet.

Teréz is eszemre hozott,
A' ki egykor tárgyának
Engem választott átkozott
Coquetteriájának.

A' leányt játékból szülte
A' természet úgy látszik,
Ő is hát a' mi körültte
Van, mindennel tsak játszik.

Ah játszodna akár mivel,
— Egyébb dolga úgy sintsen —
Tsak ne az olyan rab szívvel
Kit hordoz a' bilintsen!

De velem nem játszottok már
 Ti szív' szép tsábítói!
 Szívemnek — megrepedjen bár —
 Nem lesztek már kínzóí!

Ti öröm' 's bú' kút - fejei,
 Ti Afzfzonyok 's leányok,
 Ti szerelem' érzései,
 Néktek már fittyet hányok!

Többé lyánkák, meghidjétek,
 Efzem' rátok nem bízom;
 'S mint sem hogy ti elvegyetek
 Inkább magam megíszom!

EGY LYÁNYKÁHOZ.

Hölti után.

T * * a.

LYÁNYKA! útazzál békével
 A' Szerelem' ösvényén,
 Egyszer únt élted' végével,
 Majd ott fekszel a' hol én!

Angyal! élj bóldog életet,
 Légyen szíved' jutalma
 Mindég a' tiszta Szeretet,
 Kit te szeretsz bóldog a'!

Lám én magam' ki szenyvedtem,
 'S életem' el végzettem,
 A' Szerelmet éneklettem,
 De áh, nem szerettettem!

Cs. K.

KIVÁNSÁG R * * HOZ.

Höltyi után.

T * * a.

E' világnak kintseit
 Nem kívánom,
 Légyen másnak hire itt
 Azt sem bánom;
 Jó szívet, 's tsendességet
 Haggy remélni,
 Egygyet még — R * * a téged',
 'S véled élni!

Cs. K.

S Í R - V E R S .

T * * a.

E' gyászos helylyen szenyedtem
 Egyfzer én igen sokat,
 Itt sírtam, itten érzettem,
 A' legnagyobb kínokat;

Látta az Eg gyötrelmemet,
 Es végre jól tett velem,
 Magához vette Lelkemet,
 Ah Szerelem, Szerelem!!

Nyugfzom már, 's minden fájdalmam'
 E' setét bólt borítja,
 Többé édes nyugodalmam'
 Semmi sem háborítja!

Ha erre bojongfz Édesem,
 Szányny meg, 's húllas könnyeket,
 Én Lélekbe majd itt lesem,
 'S meg hálálom ezeket;

Nézd, a' fáknak is ágai
 Síromra rá borúlnak,
 Amott a' patak' habjai
 Hald tsak mi búsan húlnak!

Cs. K.

MEG-BÉKÉLLÉS.

T * * a.

MI? hát azért neheztel rám
 Az én tiszta szívű R * * am,
 Hogy Náni meg tsókolt vólt?
 És tám alávalóságra,
 A' vagy rút fajtalanságra
 Véli hogy szívem hajolt?

Épen nem: — de tsak potomba
 Kérek tőle, 's hát azomba
 Véletlen nyújtja száját; —
 Engem ugyan semmi Dáma
 Nem tsókol, sem vízfönt szám a'
 Piperézett ortzáját:

De egy ártatlan Lyánykának,
 És az ő édes tsókjának
 Mindég adok érdemet;
 'S ha R * * a irigyli neki;
 Boszszúját rajtam töltse ki,
 'S tsókoljon meg engemet.

Cs. K.

EMLÉKEZTETŐ.

T * * a.

*Egy Ne-felejts koszorútska mellett, a' tzedula'
 egyikik oldalán.*

BÍZOM rátok,
 Ti hozzátok
 Eszébe fzemélylyemet,
 Ha el felejt engemet,
 O virágok!
 O virágok!!

A' másikon.

És ellemben,
 Hív keblemben
 Fog örökkétig itt ni
 Egy Nefejejts virítini,
 A' mellyet te
 Óltottál be.

Cs. K.

A' SZELLŐHÖZ.

P * t.

HONNÉT jösz ó! édes Szellő?
Úgyé hogy a' már zöldellő
Hegy - alylyai bértzektől;

Esmerlek, — szelíd menésed,
És illatos lehellésed
Külömböztet ezrektől;

Álj meg — álj meg, a' temérdek
Közzül én tsak egygyet kérdek:
Mond meg R * *a bóldog é?

Cs. K.

Á L O M.

P * t.

Azr álmodtam hogy veled voltam,
És hozzád édesen szóltam,
Te pedig reám tekintettél —
Meg vetve, és el siettél;
Utánad néztem könnyes szemmel,
Ah! miért bánfz így szívemmel?
Így kezdém magamat kérdeni,
De nem tudtam okát lelmi.
Meg álltam mint a' le kötözött,
Kétstségbe - esések között;
'S érzésim fel rajzottak bennem;
Istenem hová kell lennem!
En, a' kiért tsak élni szerettem
Attól hát már meg vettettem?
Így szóltam, 's szívem el fogódott,
Kerestem meg halni módot:
De a' mint helyemről el mentem,
El bádjadva fel rettentem,

Ládd R * * a még a' setét kődök
 Közt is véled tépelődök,
 Hát ha a' nappalt is kérdeznéd,
 Hűségem' akkor éreznéd!
 Mert kívüled, úgy tapasztalom
 Életem tsupa unalom. —
 Úgy van, — szívednél az emberek
 Közt én jobbat nem esmerek!

Cs. K.

VÉG - BÚTSÚ T * * TÓL.

P * t.

MAGOS bértzék!
 Ti sok értzek'
 Nemeivel bőv hegyek,
 Szép szölkkel elegyek!

Kedves Ferdő,
 Kies erdő, (*)
 Hol olly gyakran mulattam,
 Hol sorsomat sirattam!

Szép rét-tájok,
 Völgy, 's lapájok,
 Te szívem szerette helyly,
 'S azt át futó kis tsermelyly!

És végre ti
 Jó baráti
 Szívemnek! nem — nem látok
 Többé; — Isten hozzátok!

(*) Érttem itt T * * a kis erdejét, melly mellett hogy egy ferdő is vagyon tudják azok, a' kik azon a' környéken jártasok
 Cs. K.

El hagylak már,
Itt a' határ; —
Áldásom szálljon rátok!
Isten — Isten hozzátok!!

Bús lantom ha
Néha néha
Részvételtetek kérte,
Engedjete meg érte;

'S te Angyalóm!
— Ki nem állom —
Botsáss meg ha vétettem;
Ah én — én csak szerettem!
Cs. K. (**)

(**) Reményilem kedvesen fogják Olvasóim
tőlem venni, hogy szerette barátomnak ké-
résemre kiadott némely darabjait közlöm.
F. A.

FANNI,

FANNI

VAGY A'

SZERENTSÉTTLEN SZERELEM

FANNIM' SÍRHALMA.

Dans cet état il ne me reste,
Qu'un assemblage vain de sentimens confus ;
Un présent douloureux, un avenir funeste,
Et l'affreux souvenir d'un bonheur, qui
n'est plus.

Voltaire.

O DA Fannim! a' búmra siket
Sír elnyelte; 's ő étenyészett!
Ő sirassátok ti, a' kiket
Érzeni formált a' természet!

Elölted őt' halál! 's mord kényed
Szívemre öldökölve hatott;
Ah hajthatatlan vas-törvényed
Egyfzer nem mosolyoghatott?

A' gazda természet ő benne
 Pazérolt, talán hogy mutassa
 Hatalmát, 's egy remekje lenne,
 A' kibe magát tsudáltassa.

Mint a' villám azért lett ő tán,
 Hogy elötünttébe fényt adjon;
 'S földünkön, rövid fényye után
 Még nagyobb setéséget hadjon!

Magam ülök itt fájdalommal
 Sirjánál! igyekszem szívemet
 Meg békéltetni bús sorsommal,
 'S ő nem ért miattam engemet!

Képzetemmel édesebbeknek
 Festem hajdani vig napjaim',
 'S magam tefzem nehezebbeknek
 Ekként jelenvaló kínjaim'!

A'lmaim édesen ringattak
 Eddig a' való 's nem a' között,
 De a' kárpitok felvonattak —
 'S sorsom idegen színt öltözött!

A' nap ha elbukkan, 's megszűnik
 Földünkkel jól tenni fényével:
 Mindennek árnyéka eltűnik
 'S őszv' olvad a' setét estvével;

Örömem' napja alig ment el,
 'S egem elborúlt minden felől,
 Leg édesbb álmom így reppent el
 A' szomorú valóság elől!

Édes álmaim mért tüntetek
 Töllem el? hifz' éltem' folytába
 Egy kis mézet tsak ti tettetek
 A' Való' öröm - poharába!

Bóldog a' ki át álmodhatja
 Reménytől ringatott lételét!
 A' sors álmokba öfzogatja
 Ki úgy is örömeink' felét!

Ó ha az idő' futásának
 Panaszim gántsot vethetnének!
 Ha éltem' rövid tavaszának
 Napjai vízfzfa jöhetnének!

Ó ha hamudzó tagjaiba
 Fannimnak életet önthetnék!
 'S szerelmén kívül karjaiba
 Mindent, mindent elfelejthetnék!

A' jövendő' pajkos szemébe
 Rám bízgatgatva mosolyogna;
 'S tífzta örömünk' ellenébe
 Még az irigység sem auttogna.

De ah az öröm' víg napjai
 Hamar elfolynak é világba,
 'S mint a' sebes patak' habjai
 Tolódnak a' mulandóságba!

Az uzsorás sors, tapafztoljuk,
 Nyújtja, hogy elvegye kintseit;
 'S mi bábjai duplán lakoljuk
 Tsak kéztől adott örömeit!

Tsak azért hinti meg fénnével
 Szemfénytvefztve setét útunkat,
 Hogy inkább lássuk eltűnttével
 Önnön böldegtalanságunkat,

Ah hajdani állapotomba,
 Mig örömeit nem kóstoltam,
 Arratlan tudatlanságomba
 Egek be böldegt, böldegt voltam!

Mig szívem nem örült senkibe,
 Mig elég vólt maga magának,
 'S tsak abba tólt kedve, a' mibe
 A' természetnek, az Annyának;

A' míg minden sóhajtásokat
 Kinos lehelleteknek véltem,
 Minden szerefmes sírásokat
 Fájdalmas könnyeknek ítéltem;

'S nem tudtam, hogy van édesebb bú
 Mint akármelly öröm' özönnye,
 Nem tsak a' sír a' ki fzmoru,
 Hogy van az örömnek is könnye;

Soha epedve nem vetettem
 A' hóldas estvére szememet;
 Fénnyénel könnyet nem ejtettem,
 Sóhajtás nem költé mejjemet!

Játfzó éltem úgy libegett el
 Gyermekségem' jámbor napjain,
 Mint a' tsónak a' semmi széllel
 Nem vefzdödő patak' habjain.

Nem küldé ekkor vízfzfás - fzelet
 Vitorlámra még a' természet;
 Tsak nékem pirúlt a' napkelet!
 Tsak nékem pirúlt az enyéfzet!

Most már — a' természetbe nékem
 Kedves Fannim' elhúnyásával
 Nem mosolyog egyéb vidékem,
 'S az is a' bú' mosolygásával,

Tsak az, hol magános sírhalma
 Terepély hársfák' árnyékába
 Nyugofzik; ott szívem' faldalma
 Szentebb, ott sírhat is magába;

A' Patak, melly kis követseken
Szürdéli át kristály vizeit;
A' hajnal, melly a' holt réteken
Hinti el élesztő gyöngyeit;

A' tavaszfal füvedző mező,
És az öltözködő természet,
Nékem mind tsak lyánkám' könnyező
Komor gyászfal bevontt tárgyá lett!

Hijába kínál már ez élet
Örömmel, mert a' mi érettem
Teremtetett, már rég' földé' lett;
Őt' 's az örömet eltemettem!

Tsak az a' remény táplálgat még:
A' míg hamvam a' földbe senyved;
Hogy meg szánván sorsunkat az Ég,
Bennünket majd egy hantotska fed!

Tsupán ez egy remény-súgar hat
Szívemig, ha sorsát átkozza;
'S mint a' hervadó fűszálakat
A' harmať új életre hozza.

Úgy élesztí ez panaszokkal
'S búkkal sinlődő szívemet,
'S élesztő vígafztalásokkal
Lotsolgatja ájúltt lelkemet!

Egek, ne hadjatok hijjába
Tsak egyszer, tsak most sopánkodnom!
'S Fannim' édes szomfzadságába
Hadjatok, hadjatok nyugodnom!!

A' R E G G E L.

SERDÜL a' hajnal, 's az égnek
Kárpitján sütöbben égnek
Az új nap' súgarai!

Engem hangos concertjekkel
Hajnal előtt tsevegtekfel
A' vidék' szárnyasai;

A' reggelis költsésemre
Ablakomon a' képekre
Egy súgarkát bevetett;

Elmegyek nálla újúlni,
Elmegyek nálla bámúlni
Az újjúltt természetet!

Mi szent szédelgés emeli
Mejjem? mi pihegi reli
Azt é nyájas reggelen?

Tán Fannim' lelke könyörül
 Rajtam, tán ő lebeg körül,
 Láttatlan ő van jelen?

Meg elégtette hamvának
 Szentelt könnyeit rabjának,
 'S magához hivatja?

Úgy van! — Te áldott tünemény,
 Te nyugtatfz meg, ha a' remény
 Szívemet tsalogatja!

Mert könnyebben szenyvedhettek,
 Ha hozzád felepedhettek,
 Ha hozzád sírhatok fel;

E' szép reggel is magammal
 'S éltém' rágó fájdalommal
 Megbékélve küldesz el!

Szent reggel! ah apolgassad
 Te is, ha elfogy, sirassad
 Rozsátlan életemet!

Hints reám akkor balzsamot;
 Midőn egy sírhalom amott
 A' hársfáknál eltemet!

ERZSI

VAGY A'

SZERENTSÉS SZERELEM.

A' KÖLTÖNÖS VALLÁSTÉTEL.

Il faut aimer, c'est ce qui nous soutient :
Sans rien aimer il est triste d'être homme.

Voltaire.

TSAPODÁRANN űlt a' minap
A' lyánkám az ölembe,
'S epedő szemmel keresett
Szerelmet a' szemembe;

Akkor tsók közt kérdém tőlle
Ah Erzsuskám szeretiz e' ?
Hát, így felel, lelkem erről
Még is kételkedhetizé ?

Majd a' fzerelem' izép tüze
Ortzáját elborítván,
'S kezem' dobogó szívéhez
Méltósággal szorítván:

KETTŐS DALL:

Én.

AH kegyetlen! illy végetlen
Érzéketlen
Marad híved eránt szíved?

Hald panaszom! lásd mint afzom;
'S a' bú mint nyom!
Még is nem szánfz, velem így bánfz?

Tsak a' remény még az a' fény,
Mellyről kemény
Sorsomra egy sугárka megy!

Erzsé.

Végre nyertél, 's lántzra vertél!
Tsak néked él
Szivem! 's míg ver, mást nem esmér:

Itt a' határ! sok kínod már
jutalmat vár.
Meggyözöm vagy, tsak el ne hagy!

*Kettős**Ketten.*

Ah szerelem, maradj velem!
Benned lelem
Kedvesemet, mindenemet!

A' KETTŐS TAVASZ.

ÖRÜL é már a' patsirta
A' lágyabb levegöbe?
Mert ha örül, tavasz nyílik
Már a' völgybe 's mezöbe!

Mosolyog e' már Erzsuskám
Epedve a' szemembe?
Ha mosolyog, tavasz nyílik,
Örök tavasz szivembe!

D

E P E D É S

ANÁKREONI DALL.

HOVÁ, hová, kis útas
 Habotska? merre görgefz?
 Ha rendes útað' el nem
 Hagyod, te a' kis Erzsím'
 Kertjén alól libegfz el.

Ha észre véfzed őt' ott,
 Köfzöntsð nevemmel; és mond
 Azt néki, hogy azólta,
 Miólta én az Érnél
 Reája várakoztam,
 El úntam őt', ha jö e'
 Tsak illy hijába lesni,
 Hifz' a' falú leánya
 Már mind ki jött a' sárga
 Selyem gyapú libákkal
 És fízszegő annyokkal;

'S ő még se jött el hozzám!
 Súgd néki azt habotskám
 Súgd a' fülébe — mert ő
 Nem tudja még talán azt—
 Hogy tölle már az, a' ki
 Tsak értte él e' földön
 Tsókot fzeretne kapni;

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

L A U R A

VAGY A'

MEGVETTETETT SZERELEM

A' T E K I N T E T.

SZIVEM' szerelem telte el,
'S ortalám' könny fereszti;
Semmi kínos gyötrellemmel
Töltt mejjem' nem élelzi.

Örömem' ege el borúlt,
A' bú-rágja szívemet,
'S a' tűz melly beléje szorúlt
Nem sokára el temet!

Nem eméltz egyéb fájdalom,
— Pedig kín az életem! —
Csak az, hogy meg vet Angyalom,
Es hogy nem szerettetem.

Az öröm közt, illy ínségbe
 Most hogy ha választhatnék
 Azt kérném, hogy tsendességbe,
 'S tsak magamba sírhatnék!

Lyánkám! ki a' természetet
 Mosolyogni kéfteted,
 'S rabjaidba új életet
 Önthet egy tekinteted,

Mellyet rájok ha reménnyel
 Gyengén bíztatgatva vetfz,
 Körültök egy nyájas fénnyel
 Szótt világot teremthetfz;

Vess rám egy olly pillantatot,
 A' millyet, midön lettél
 'S magad' érzése meg hatott
 Ez Egélfzre vetettél,

Ezt mondván a' természetnek
 Tisztelj Afzfzonyod vagyok!
 'S bájján egy illy tekintetnek
 Az étellel fel hagyok!

A R I A.

P * * 8 y.

Végző lehellere hív számnak
 Lásd haldokló lelkemet!
 Menj 's vídd Laurámnak
 Vég közfönetemet.

Mond: hogy nem élek; 's jobb határon
 Jobb örömet kóstoltam;
 Itt—mint a' kopáron
 A' virág, el hóltam.

Mond: hogy végző tsep vérem' fagyván,
 Az élet' 's halál' közén,
 Ah könnyezetlen tán
 Nem hágy, ezt hergém én!

Ah jobb, mint ekként szeretni,
Égő szívem' el temetni!
Úgy Laurámmal, ki most megvet
Halálom tán megbékéltet.

Most más ölébe szemlélem,
'S ő kínjaim' csak neveti!
Ám bánjon így a' sors vélem'
Ha őt' más mint én szereti.

Ha sorsom az, hogy el haljak,
Legyen! — de bár melly kint valjak'
Gyílkosom, a' hív szerelem
Hóltomig lakja kebelem!

'S ha elmegy vég lehelletem,
Szerelmem' mellém temetem,
Hadd lássák ez el öltt szíven,
Mit téfzen szeretni híven.

Ő pedig a' mit magamnak
Nem ad, meg adja hamvamnak;
S majd ha meg tsalja bálvánnya,
Rózsával sírom' be hánnya!

A R I A.

G * * a.

LAVOTTA EGY MAGYARJÁRA.

EZ hát a' jutalom, ez, állandó-hívségemért,
Hogy megvess, 's hidegséggel fizess szerete-
mért?

Ah é szív csak néked élni!

Kínjai közt csak az egy reménységen éldegél!

Ne igyekezz arany fonalát el szakítani
Mellyet ő nyújt, 's éltem' így a' sírba taszítani;
Hifz' dupla halál élni,
Élni, szeretni, szeretni mint én — 's nem re-
mélteni!

A' kétség'ésés szívemnek mindég mutogatja
 A' kínok közt a' rést, a' sírt, 's felé tsalogatja;
 Én néki nem engedek,
 Mert édesebb így szenyvednem, mert — értted szenyvedek!

Ti sűrű sóhajtásaim, 's szemem' hév könnyei,
 Ti a' szívem' fojtogató kín' szüleményei!
 Birjátok őt' ne másra,
 Tsak egy könnyre, tsak egy szánakozó sóhajtásra!

Panaszolójátok meg néki rettentő kínomat,
 Melly éltem' tavafzán fel nyitotta már síromat!
 Mondjátok, hogy engemet
 A' szerélem, melly eddig éltetett — már eltemet!

Mondjátok! — ah de ne vádoljátok őt' okának
 Megvettetett szívem' illy hallatlan fájalmának!
 Ah tsak arra kérjétek,
 Hogy engedjen meg búmnak, mert — szeretni nem vétek!

A' SZERETŐK.

NÉKTEK szerentsés szeretők (így tettett a' Végzésnek!)

Hogy boldogok ne légyetek,
 'S bűba is legyen részetek,
 Jutott az álhatatlanság, 's vad tüze a' féltésnek!

Velünk szerentsétlenekkel, hogy el ne
 öljön kemény
 Sorsunk, hogy töllünk egézfízen
 Az öröm el ne enyészízen,
 Játzik, 's mélán apolgatja egy hív dajka —
 a' remény!

A' HAJNALHOZ.

— — Nec mens mihi, nec color

Certa sede manet: humor et in genas

Furtim labitur, arguens

Quam lentis penitus macerer ignibus,

Hor.

NE serdüljeteK reggelre

Olly gyorsan ti a' hajnalnak

Súgári! ah már reggelre

E' virágotskák el halnak!

Láttam két szekfűvet tegnap

Kelyhek' öszve miként tolták,

'S hervasztván őket a' hév nap'

Kínnyokba egymást tsókolták.

Ab

Ah engem is a' szerelem
Így hervaszt, 's ekként lankadok;
Sem nappalom, sem éjjelem',
Tsak új új búra virradok!

Titeket kis szekfű, zsálya
Éleztget az ég' harmatja,
De ortzám' rontsoltt rózsája
Már levelkeit hullatja:

Néktek életet párádzó
Napokat nyújt a' kikelet;
A' sors rá mérte tsirádzó
Éltemre az örök telet!

Más sir hogy terhes gallyája
A' tengeren el süllyedett,
'S Panaszfal van teli szája,
Hogy így még gazdagabb nem lett;

Másnak bú űlt ortzájára
'S tüdeji mérget fúvallnak,
Hogy nem juthatott póltzára
Egy nagy 's kövér hivatalnak;

Bóldogok! — ah nem érzettek
Ezek szerelem-kínokat;
Tsak azok a' kik szerettek
Veszhetnek egyfözerre sokat.

E

Nékem oda már nyugalmam,
 'S reményem' tsak abba vetem,
 Hogy velem izörnyü fájdalomam'
 Nem sokára el temetem!

Várnak már a' kombr váfznak,
 'S látom végem' nem halasztja
 A' fátum is! 's az ákáfznak
 Már húl rám gyáfzos harasztja!

A' FÜLEMILÉHEZ.

TSATOGSZ Fülemilém? vallyon
 Kinek öntöd ki e' gallyon
 Búdat? vagy szándékok neked
 Tán a', hogy engem éneked
 Szerelemre gyúllasztson?

Ah jó madárka, miólta
 Én égek, kétfzer el hólt a'
 Lágý tavafz a' nyár' hevétól!
 Égek Laurám' tüzétól,
 Ah de tsak magam égek!

Te szeretök' szeretője!
 Repülj szívem' meggyőzője'
 Ablakára! nyögj ablakán
 Addig, míg rózsa - ajakán
 Végre engemet sóhajt!

AZ ÉN SÍRHALMOM.

Berge, Thäler, Auen, ihr bleibt dieselben!
 Doch dem verirrtten von der Hoffnung
 Spur
 Wird jeder Stern, zur Lamp' in Sargge-
 wölben,
 Zum Grabmahl jede Flur!

Mathisson.

Itt leheljen végsöt e' szirtnál kebelem,
 Itt haljon el a' fzerelem
 Benne velem!

Echo véled sírok itt, a' míg bánatom'
 Bús kebeledbe sírhatom,
 'S míg el nem nyom!

Itt áztassa hamvam' a' harmat, és sírom
 Itt fedjen, ha élet-zsírom'
 Sírba sírom!

Ha ez, a' szirtokat borzafztva hívellő,
 Vagy más könyörülő 's kellő
 Esti fzellő

Tsal ide Laura magános halmomra,
 Itt akadfz, ha a' föld' gyomra
 Féd, poromra!

Tégy követ'rá, melly azt mutassa, hogy éltem:
 De jobbal már kínos éltem'
 Fel tseréltem!

'S az útasnak, a' kit útja majd ide vet,
 Mondhassa hogy itt ért véget
 Egy, mert égett?

Hogy sem az, a' ki őt a' sírba égette,
 Sem más még könnyét felette
 Nem ejtette!

'S ha a' jámbor majd meg lágyúl panaszomra,
 Le sír, le ülvén halmomra,
 Kis hantomra!

U R G O M A K
E R E D E T I
SZ** P** BARÁTOMHOZ.

Mindég te vóltál fő unfolóm arra, hogy Comicumot írjak. Akár tetfzenek tehát tenéked meséskéim akár nem, magadnak köfzönd. Azt baráti lágyságodba való bizodalomból reménylem, hogy kemény bírójok nem lefzel, 's a' gyengébbeknek Szerzőjökért megengedfz!

Egy két el találtt darabkámért reménylem megengednek Olvasóim azoknak, a' mellyek tsak egy ifjúi pajkos esf' játékjai. A' Literatura' ezen nemébe, Nemzetém közt nem vólt kit kövessek. Azok a' szoros határok pedig, a' mellyek a' Magyar Irót mindenünnen megszoritják, nem engedik, hogy ő a' Lessing' vagy Pféffel' nagy Lelkeiket tsak majmolhassa is! Tsak azt mondom tehát meséskéimre: hogy a' mellyek nem tanítanak, nevetessenek!

PURGOMÁK és MESÉK.

A' HIRADÁS.

RÉGENTEN, tán meg sints ez a' Krónikába,
Egy nagy Indus Király' széles Országába
Nem jöven még be az írás mestersége,
Sokat törte fejét azon ő Felsége:
Hogy mivel nem járt sem Hírmondó, sem Kurir,
És így nem mehetett szerte - széllyel a' hír,
Tehát, ha valamit akarna tudtára
Adni a' népének, hogy mehetne árra,
El hivatja végre Udvari bolondját,
'S annak az elfére bízza szíve' gondját,
Tudván, hogy a' gyermek, és a' bolond
mondnak
Csak igazat, 's minden szabad a' bolondnak.

Én Felségednek, szóll a' bolond, azt adom
Tanácsúl, 's hogy jól üt ki bízvást fogadom:
Hogy a' mit tudtára akar a' népének
Adni, mondja meg azt — a' feleségének.

A' VÉN TSERFA.

Egy vén tserfa' árnyékába nevekédtek egy
nehány apróbb tsemeték, 's mindég részket-
tek, ha valamely szélvélz az agg tserfát re-
tsegtette. Mit félték nyomorúttak, mit saj-
náljátok azt a' vén fát! szóll hozzájuk egy tölgy-
fa, hízzem ha ki dül még bátrabban neve-
kédhetek azután. Igen is felelnek a' kis tse-
meték, ha dültebe magával egygyütt minket-
is öfzve nem zúzna!

Az a' gondolatom vólt nékem is, a' mi e'
kis tsemetéknek, hallván hogy V** az a'
hív jobbágy, hív Hazafi, beteg!

A Z A U T H O R.

Egy szegény Authorhoz, a' kit hasa terem-
tett annak, hozzá megy pityeregve a' kis fija,
midőn éppen egy munkán törte a' fejét. Ehet-
ném én Atyuskám! ezt mondja pifzelve az At-
tyának. Írj könyvet édes fiam, felel sóhaj-
tozva az Attya.

AZ ÖREG INVALIDUS KATONA RÉSZEGEN.

Egy bot igazgatja által lött labomat,
Másik erőssíti roskadó koromat;
De harmadik botra is vólna szükségem,
A' melly támogatná most — hóltt részeg-
ségem.

A' SZAMÁR.

AZ Ország-útja mellett legelt a' juhnyájjal egy szamár; 's az örömtől magán kívül nézte mint tér ki egy négy lovas hintó borzafító formájának. Lám magatok meg esmeritek elsőségemet, így szöll gögösen a' kényes kantzákhoz, mivel így meg tiszteltek. Ó Barátom felel a' gyeplős, a' félelem, nem tisztelet!

Ezt lehetne sügni, sok magát el hitt Bírónak, midön a' peres felek clötte hajlonganak!

A' SZALMA-KALAP.

AZ Aszfzonyok, ámbár a' hafznát ök szédtek, A' Kalapot eddig még csak meg szenyvedték Férjeiknél; most már mindegygyik abba jár, Ugy hogy a' szegény férj vázuak se való már!

A' KÉT KANÁRI.

TUDÁLKOZÁSSAL szemlélte egy rigó, milyen békességesen fzedegeti két kanári az által ellenbe lévő kalitkába a' közös eleséget. Tinéktek igen kell egymást szeretnetek, így szöll végtére hozzájok, hogy úgy meg egygyeztek egymással. Ó Barátom, felel az egygyik sóhajtva, éppen nem következik, hogy minden pár szeresse egymást, a' kit a' szükség arra kényszerít, hogy egy mászt ne tziálja!

Ugyan sok házas pár reá esmerne é ezen kanárikba magára?

A' RÉS Z E G.

EJNYE szedte vettét, nézd tsak, hogy tántorog
A' lábom, te Pistá, tán a' szoba forog?
Ne engem fogj bolond, nézd tsak az asztralrúl
Pohár, palatzk, bor, mind mindjár a' földre
húll!

A' TUDÓSOK' HARTZA.

KÉT pajkos gyermek öfzve vesz egy dión egymással. Sokáig próbálgatják egymás' erejét, utóljára el kezdenek egymás' szemébe köpdösni, míg az egygyik úgy teli köpi a' másikkak a' szemét, hogy azt törölgetni félre kénytelenítettik menni. Ejnyc, fel kiált egy quietáltt Májor, a' ki tanúja vólt a' tsatának, ez épen ichnographiája a' tudósok' hartzának!

AZ IVÓ.

EGy nagy Ivó néha a' kezébe vette
A' Mythológiát, 's gyakran kesergette
Abba Títiust 's a' Danae' Szüzeit,
Úgy hogy alig tartá meg néha könnyeit;
De végre hogy benne Tantalusra fordít,
Nem álhatja, 's néhány könnyeket ki tsordít.
Már ez ifzonyúság, hangosan fel kiált,
A' mennyit Tantalus, ha az igaz, ki ált.
Szörnyűség valakit ennyire kínozni!
Ah nints nagyobb kín, mint — mindég szomjúhozni!

A'

A' PHILOSOPHUS.

EGy philosophus ürge el megy tél' közepén a' hangyákhoz, eleséget koldúlni. Hogy van az, hogy nyáron által semmit be nem tudtál keresni? kérdik a' hanygyák. Ó én a' nagyobb dolgok miá, erre reá nem érhettem, mert én Philosophus vagyok. Mitsoda állat az? kérdi viszont a' társaság. Ez tanítja, felel biztos nyájassággal az ürge, mint kellessen böldogül élni, 's könnyen meghalni. Ó ha úgy van, kiáltnak a' hangyák, el élsz hát te nálunk nélkül is, ha pedig nem, könnyen meg tudsz te halni, de mi reszketünk tsak a' hozfízú téltől is!

EGY BORSZERETŐ HÍRES
MUSIKUSRA.

BACHUS maga torkát adta L * * * * *
Apolló újjait lantoló karjának.
Amaz öt' magát, ha van mivel bövségbe,
Ezek halgatóit hozzák — részegségbe.

F

Larotta'nak

A' H Ó L D.

Egy szegény legény gazdag feleséget vett magának. Az illy házasságba már az indító ok elhintvén az egyenlenség' magvát, gyakran öszve kotzódtak; 's illyenkor az Alfzony a' férjének mindég szemére hányta szegénységét. Egykor egy illy zenebona' le tsillapodásával a' férjü az ablakba megy, mellyen a' hóld tiztán bé világított. Az Alfzony a' meg békélést keresvén hozzá megy, 's egy darabig tartó halgatása után: Angyalom! így fízoll, ugyan miért olly halavány a' hóld? A' felesége' grátiájából világít Angyalom, felel sóhajtvá a' férjü.

A' FEL TSERÉLT T SYMPTOMÁK.

HALVA feküdt Nagy Pál, 's kilentz testvéreit Hátra hagyta, hátra számtalan kintseit. Hólttestét meg nézni számos nép öszve gyült, Mellyet már a' kilentz testvérje körül ült,

És ha a' meg hólttat szomfzéd vagy Atyafi-
Dítsérte, hogy melly jó testvér vólt's Hazafi,
Mind annyifzor, mind nagy tüzzel a' szeretett
Testre borúlt, 's rajta bújába — nevetett.
De Nagy Pál nem hólt meg, hanem tsak el-
ájúlt,

'S hogy a' számos testvér egyfzer rája borúlt,
Fel veti a' szemét, magát el rikkantja,
'S siralmas feleit egybe fel pattantja.
A' sok testvért hideg verejték is verte,
De a' mint az ezét mindegygyik meg nyerte,
Idvezleni kezdte a' fel éledt testvért,
De egyfzersmind azzal engedelmet is kért,
Hogy el távozhasson, mert az illy szertelen
Öröm testének sok, és egésségtelen;
'S mind is haza ment, mert örömevel nem
bírt;
'S otthon örömébe mindegygyik testvér —
sirt.

A' LÉTHE' VIZE.

Egy ember, a' ki Klimiussal a' föld alatt való Országokat be járta, réa akadt a' Lethe' vizére. Ó ebből viszek magammal egy butykossal, fel kiált az utazó, hiszem erről hallottam én, hogy a' ki ebből iszik, minden bűt el felejt. Majd jól meg fizetnek nekem ezért a' házások a' mi földükön!

A' FAMILIÁS.

A' Sas és a' héjja hogy versent repültek,
A' vidék' szárnyasi mind egygyüvé' gyűltek,
Kiki a' mellyikhez szított azt dítserzte,
És a' győzedelmet is annak ígérte.
Egygyik már meg únván a' várását ísított,
A' másik előre már nagy száját nyitott,
Míg az a' tsattogás, a' mellyett okozott
A' két bajnok, kit kit figyelemre hozott.
Mint az üres gallyát meg kapván a' szélvész,
A' néző szem elől az egyszerre el vész;

Úgy e' hír vadászó egy pár tolvaj madár
Egyszerre majd minden felhőkön felyül jár;
'S a' mint a' felhön át fellyebb útat metfzett
Mind a' kettő, tsak két barna pontnak
tetfzett.

A' többi madarak metfzsziről követték,
'S nézték őket addig, a' meddig nézhették;
Tsupán az ökörfzem, nagyobb lévén benne
A' hír' szomja, mint a' mennyit teste tenne,
Előre egy magas tserfa' gallyára ült,
'S midön a' Sas hozzá igen közel repült,
Nem lévén kis teste miatt nagy kárára,
Bátran reá ugrott terepély vállára.
Mihelyt magán helyén meg erősíthette,
A' két madár' hartzát titkon tsak nevette,
'S midön a' két fáradt bajnokból a' pára
Tsak hogy ki nem szakadt, akkor költ szárnyára,

E' szókat katzagván gúnyolva ezeknek:
„Titeket tartanak olly nagy vitézeknek,
Még is illyen hamar már el fáradtatok?
Ímé melly kis álat tesz tsúfot rajtatok;
Lám Sas, a' természet is engem teremte
Királynak, 's én leszek ezután a', nem
te!“ (*)

(*) Deákúl Regulusnak hívják az ökörfzemet, a' melly annyit tesz, mint Királyka.

hogy meg véreztelek? De hiszem így fizet rendszerint minden annak, a' ki őt' a' maga bolondoskodásaiból vízfíza akarja hozni!

Tükrök, Tükrök! az a' ti sorsotok, a' mi e' fel piperezett majom'barátjái! Kurholtatok ti, hogy egynehány ezteendő, egynehány rántzotskát el nem akartok hazudni; hogy az olajszínt és a' halaványt pirosra nem tudjátok festeni; 's csak akkor engedztelődik meg veletek a' bősízfűs szép Nem, mikor előlle inádói seregéstől úgy költöznek elmint a' fetskéek a' tél elől, akkor meg esmerik, hogy igazat mondottatok!

EGY FETSEGŐRE,

N. N. Szük vóltáért nyelvünket tsúfolja,
Azomban egész nap vadját hazudtolja,

SZÜK A' MAGYAR NYELV.

TÉSZTÁSI, mint mondja, nyelvünk' nem szereti

Mert szük lévén, rajta ő fel nem teheti
Leg szebb gondolatit. No ez hát a' hiba,
Hogy nintsen gondolat az írásaiba!

A Z I V Ó.

Egy nagy Ivónak által kellett egy réven menni. Meg állott reszketve a' folyó' partján 's nem határozhatta el magát az által menetelre. Ejnye teringettét, reá kiált mérgesen egy katona, mit fél az Úr, hiszem nem csak az Úr ment már itt által? Hm, felel az Ivó, szeretném látni, hogy mitsoda szívvel hajtana neki Katona Uram maga egy Regement ellenségnek!

A' JÓ TANÍTÓ.

„A' jó erkölts, és az Isteni tisztelet
Azok, a' mellyeket kell mindenck felett
A' Gyermekbe bé verni!“ egy Ur így szólt
A' Tanítónak, ki nem annak való vólt.
En rajtam nem múlik, felel ez, mondhatom
Hogy a' veszfzöt minden nap öltel hor-
datom.

A' BÚTSÚ, ÉS A' DIAETA.

ÚTÁZÁSOMBAN egy Alföldi puztán elő talállok
két zshiványt. Hová szándékoznak kentek
földi? szólok hozzájuk. Bútsúra Uram ide
a' szomzféd Városba, az olyan helyen jó ke-
resete van a' szegény legénynek. No, gondo-
lom ekkor magamba, éppen úgy örülnek ezek
a' Bútsúnak, mint a' Pesti, vagy Posonyi Kal-
márság — a' Diaetának!

A' RÉSZEG' SCRUPULUSSA.

TUDOM, hogy nem lehet két dolog egy hely-
be,
Hogy a' bor, és az éiz meg nem fér a'
fejbe.
A' bor, úgy látom, már jó dózissal van ott,
De hát szegény eszem melly felé ballagott?

HÍRADÁSOK.

P ESTENN egy gazdag kereskedő el vesztette
a' betsületét, a' ki meg találta, jó jutalomért
adja elő. Ő egy gazdag zsidóra gyanakodott,
de ez azzal mentette magát, hogy ő félvén
az éhenhalástól ilyen portékát nem szokott
tartani, de a' magát károsodottnak vallónál
is soha sem látott; mellynek csak az is elég
bizonyosága, hogy semmije sem vólt, most
száz ezerrel bír.

M Á S I K.

Egy igen sok költetek' szerzője, valamelly Könyvnyomatónak árendába akarja bocsátani a' maga jobb kezét, ha külömben fejre nem léfzen szükség. Pestenn a' Kávéházakba lehet vele bővebben értekezni.

A' CHAMPAGNIAI BOR.

Egy Magyar Gróf különösen kedvelte a' Champaniai bort. A' Kúlsárja értvén a' maga mesterségét, a' Gróf leg savanyúbb boraiból maga készítette azt, 's palatzkokra szedvén bőven meg fizettetett érttek magának. Élfze vévén sokára a' Gróf a' tsalárdságot, kurholni kezdi a' Kúlsárt. Ó Nagyságos Uram, felel ez, tsak attól fűgy az, hogy mint iszfa az

ember! Hát a' Nagyságos Kisalfzfzonyok miért hordhatják azokat a' Bétsi tzipöket, a' melylyeket Pesten tsinálnak?

A' F A K Í R.

Egy Fakír, kerülvén minden emberi társaságot, egy kietlen erdőségbe vonta meg magát, a' hol éhségét vad gyümölyts, izomjúságát egy kopafz fiziklás hegyen fekvő forrásotska enyhítette. A' forrás igen ki lévén tétettve a' napnak, egy heves nyárba kezdett lassan lassan apadni, 's apadásával mindég nevelte a' Fakír' kétségét. Le borúlt ez gyakran, 's könnyörgött a' maga Istenének a' napnak, hogy bocsássa meg néki azt a' vetkét, mellyel őt' haragra ingerlette, 's a' vízzel egygyűrt ne vegye el életét. Illy buzgóságába egyfzer egy Génius láttatlan le tsap hozzá: Ti halandók! így szól a' meg rettent Fakírhoz, mit henyéltek az Istenek' rovására, mit kívánjátok tölök hogy szüntelen bolygassák a' természet' rendit, 's tsudákkal támogassák restségteket! Tisztítsd ki forrásodat, fonny árnyékot kööltte; 's lefz vized!

A' KUVIK, ÉS A' SZARKA.

A' Szarka mindég gúnyolta a' Kuvikot, hogy ő tsak ízomorú hírt, tsak halált jelent az emberi Nemzetnek, ő maga pedig örvendetést, mint Barátokat, vendégeket. A' Kuvik azzal mentette magát, hogy az ő jövendölése nem kedvetlen a' böldogtalan, és a' bölts előtt. Sok vetélkedések után meg szemlélnék egy embert, 's el határozzák magok közt hogy ügyeket eleibe vigyék. Zsugori, az a' híres gazdag uzsorás ki halgatja mind a' kettőt; Közzületek barátim, ezt itéli végre, egygyik eb, másik kutya; egygyik az embert fofztja meg a' pénzétől, másik a' pénzt az embertől.

A' TELE FAZÉK.

NE köpdöss annyit Angyalom, ládd most sikároltuk a' szobákat, szól rélzeg Urához a' felesége. Ej lelkem, felel ez, hol láttad azt, hogy az igen tele fazékból valami ki ne lottsannnyon?

A Z I B O L Y A.

MIÉRT búvz el úgy a' sövény mellé, szóll a' tsalán a' kis ibolyához, miért nem jöfz ki ide hozzánk a' többi füvek, és virágok közzé? hírzem ott senki sem akad réad. Nem barátom, felel önn' érdeme' érzésével a' kis virág, ott köztetek nehéz lévén engem élzre venni ölzve tapodnának, itt majd fel keres a' ki szagomat kedvelli.

Szemérmes a' valódi érdem!

AZ ÚJ MÓDI JUTALOM.

A' farkasnak keresztül akadt egy tsont a torkán. A' fájdalomtól kényszerítettvén, reá veszen nagy ígéretekkel egy lúdat, hogy azt húzza ki onnan. Meg tévén ez a' veszedelmes Cúrát: nyelhetek é már kérdi a' farkas tölle. Ó bízvást felel a' lúd. De tsak jobb' azt még is mindjárt meg próbálni, mond vízont a' farkas, 's az ostaba Doctort le nyelte.

A' RÓKA, ÉS A' FIJA.

Nagy dolog édes fijam, a' lelkiismeretet meg terhelni, így tanította a' beteg felvő róka a' fiját. Ládd é, én nem is alhatom már, mindég szemeim előtt lebegnek az általam meg ölettetett tsirkék', tyúkok' 's lúdak' árnyékai. Nem kínoz úgy fijam a' nyavalya
mint

mint a' roszsz lelkiismeret. Azt javasolom tehát, hogy mint sem ölj, inkább törd az éhséget a' mint lehet." Ezen tanátsadást nagyon szívére vévén a' fija, tsak el bámúl, a' mint egynehány hét múlva, fel gyógyúltt Anyja' szájába egy kövér kakast meg szemlél; 's felindulván ezen látásán, kezdi vétkét Anyjának szemére hányni. Nem látod által a' dólgot édes fijam, szól a' vén rókából a' megrogzött ravalzság, ez a' kakas igen nagy alkalmathanságára vólt az egész vidéknek, mivel még hajnal előtt fel lármázott mindent; továbbá a' természet' törvényét is meg szegte, anivel sok feleséget tartott; ne gondold tehát hogy vagy éhségből, vagy hogy szám' ízének hízelkedjem, hanem tsupa bírói igazság' szere-
tetéből falatozom őt' fel.

VAK VETI VILÁGTALANNAK SZEMÉRE.

OLLYANOK most kentek mint özfzel a' légy! szóll bõjtbe egy Prókátor egy Ma'sikushoz. Ollyanok bizony mi, felel ez, mint a' Prókátor a' Juristitiumba!

A' TZIGÁNY.

Egy tzigány hajnalba fát vágott egy Prókátornak, a' ki őt' borral kínálta. Egy kis enni-valót is kérnék édes Uram, mert még ma semmit sem ettem. A' Prókátor észrevévén, hogy a' tzigány már bele únt a' vágásba, 's az ebédet nem igen szándékozik be várni: ej majd eszel délbe, felel neki, most csak igyál. Tsak olyan volna biz' az Uram, felel neki vízfűz, a' tzigány, mintha az Úr elébb porozna, aztán írna!

V I E L A N D'
 S Y M P A T H I Á I
 K Ö Z Z Ű L.

J**D. ÉS CS**K.

BARÁTAIMHOZ.

Sympathizáló Lelkeink' zálogai legyenek
ezen néhány Sympathiák! Tsak barátoknak
mertem velek kedveskedni, a' kiknek homlo-
kokra nem botsátja olly hamar a' baráti lágy-
ság a' recensensi rántzokat. Úgy fogadjátok-
el őket, mint a' mint én adom, 's szeressetek
bennük engemet!

— In unserer eigenen Brust,
Da, oder nirgends, steht die Quelle wahrer
Lust,
Der Freuden, welche nie versiegen,
Des Zustands daurender Vergnügen,
Den nichts von außen stört! — —

Wielands Musarion.

VIELAND' SYMPATHIÁI KÖZZÜL.

I.

MITSODA komor felhő szállotta meg ortzádat
ó Alcest, mellyet vígasságra szült a' természet?
Miert ülepedtek meg ezek a' kedvetlen tekin-
tetek, ezek a' rántzok, egy nyájasságra nyílt
homlokon? Kire haragízol Alcest? — Az
egész emberi nemzetre. — „Az emberek olly
tsudák a' te szemeid előtt, mellyek vagy gyű-
lölést, vagy megútálást érdemlenek. Az ő
bolondoskodásaikat, az ő vétkeiket, képzelo-
déseiket, eztelen egymástól való különbözé-
seiket, 's tsalárd álnokságaikat tovább nem
fzenyvedheted. Te, a' mint magad tartod,
meg vizsgálád őket minden oldalról, és sem-

mi fzeretetre méltót nem találz benne. Akkor ugyan fzeretetre méltók lehettek ok, midn első ártatlanságokba a' Teremtő' kezéből ki jöttek. De azon állapotjokba, a' mellybe azután estek, és ekkoráig meg maradtak, előted fzenyvedhetetlenek. Kérkednek egy okossággal, mellynek soha sem fogadják szavát, 's annál inkább bámúlják a' virtust, mennél kevesebb kedvek van azt gyakorolni. A' kevélység fel fújja őket, ha a' fzerentse indulataiknak hízelkedik; de ha ellenek fordul, kétségbeesve tsúfznak a' porba. Mindég magokon kívül tsaponganak, 's mindenütt ott keresik a' boldogságot a' hol semmi sincs. Az Igazságnak semmi betsi nints nállók. A' szép állortza alá rejtezett tévelygés kedvesebb előttök, mint az Igazság, melly pongyolán leg szébb. Az Isten' nevét mindég szájokba hordják, holott azt nem hiszik, ha tsak menyköveivel őket magára nem emlékezteti; vagy a' halál' rettenetességei között, lelkek' ismértei 's el köverett tetteik' érzése, furiák' módjára kígyó-korbáttsal nem hurtzolja őket bírói széke' eleibe. Szünetlenül törvényeket szabnak magoknak, 's keresik mi a' helyes; törvényeket szabnak indulataiknak meg zabolására, 's ezen indulataik a' törvény minden tselekedeteikben. Sokan nem áttallanak az ég' 's föld' láttára gonoszok lenni; mások a' kik

még el pirúlhatnak, gyalázatjok' fedezetésére hamis virtusokat gondoltak ki, 's azokat béiktatták az igaz-virtusok' helyére, mellyeket sem nem érzének, sem nem esmérnek. Nyomorúltak! Maga a' Vallás, a' melly egy örömmel 's boldogsággal tellyes örökkévalóságot ígér nékik, ha azt tsekekézik, a' mit különbben is, önnön javok' meg gondolásától kellene nékik tselekedni, ha soha Menyörizág nem volna is — maga a' Vallás sem vezetheti őket az okosság' útjára. Mitsoda tendeletlenség, mitsoda zavarja az erköltsi egyenetlenségeknek ez a' világi élet. Mitsoda egy ditső teremtés volna az ember, ha ő a' volna, a' minek kellene néki lenni! *A' Föld' Angyala lenne ő.* De most mitsoda, a' midn a' baromnak is gyalázat vele egybe hatonlútatni? Midn ő egy okos, jóltévő 's ryájas teremtésből, egy kegyetlen, kevély 's átalmás tsudává változott által; egy olly tsudává, a' mellyet maga a' természet nem alar szüleménnyének esmérni, 's örömet tartáná' abba a' mélységbe, a' hol egyedül akadhat magához hasonlóra. — Elég Aleeszt, elég ebből a' néző pontból 's ezen a' hangon, még egész napokon által lefz miről gyalázni az embert. De mit húzol te ki mind ebből? — Mit egyebet annál, hogy egy jámbor léleknek egész pokol, ilyen tsudák között lak

ni, és az ő tselekedeteiket, vagy csak halgatva mint egy vész, mellytől senki sem fél, mezfziről szemlélni; vagy magát ha az ember a' száját meg nyitja, minden pillantaba, az ő ostoba tsúfolódásaiának, tekergő okoskodásaiának, 's alattomos bozsfút szomjúzó indulatainak tárgyul ki tenni. Hogy meg ne indulna, a' kinek ezze szíve van az ilyeneken? Nem, én nem akarom, hogy éltem' egy haszontalan buzgólkodás epezfize. El megyek valami magánosságba, 's járhatatlan erdősebbe, hol a' fű soha el nem hervad, ezen merget állatok' lépései alatt; orofzlányok és tigrisek tanyázhathatnak ott, a' kígyók, és sárkányok süvölthetnek körültem: én az emberek' látásától meg szabadúlva, egy paraditsomba képezelem magamat." — Ez tehát a' te feltett szándékod? Így jobbítod meg környülállásaidat? Így akarod a' magad ezze után, az Isteni gondviselés' hibáját helyre hozni, a' melly tégedet emberek közzé helyeztetett? Kétség kívül te az Orpheus' tsudatételét még fellyebh szízed, 's böltselkedésed' tündér ereje által alkalmatosokká teszed az állatokat arra, hogy mulató társaid lehessenek. Mert hidd el, hogy mihelyt gondolataidat senkivel se köölheted, mihelyt senki sem lesz, a' ki azokat helybe hagyja 's téged szeressen, mindjárt elűnöd magad'. Szintén, valamint a' Szereme-

sek előtt csak kis ideig kellemetes az, ha a' fákkal versekbe beszélgethetnek. De leg alább engedj meg elébb ezen kérdésemnek: mi adott neked alkalmatosságot arra, hogy az emberi Nemzet ellen annyira fel-indúlj? Valld meg igazán, hogy egy semmirevaló vádolt el, a' kit minden ész 's szív nélkül valónak tart, a' ki mindazáltal akadt olyan emberekre a' kik néki hittek. Ez hozta mozgásba epédet? Meg kell vallani otsmány egy tselekedet, de nem olyan, a' mellyen egy bölt meg indulhasson. Mert azt magad által látod, melly nagy igazságtalanság azt a' haragot, mellyet csak egy érdemlett meg, a' többivel is mindnyájával éreztetni.

Igen is, azt mondd te erre, ha még is nem tudnám, hogy a' többi is csak olyan rozfz, mint ez az egy. Lehet é az ellen a' kép ellen valamit szólni, a' mellybe az elébb az embert le festettem? — Talán igen is sokat. De most csak ez egy kérdésemre felelj: nintsenek é igaz emberek e'világon? Vagy-nak azt feleled te, de olly kevesen, hogy azok a' rozfzokhoz képest számba se jöhetnek. Igen hamar ítélsz. Egy igaz számba jöhet egy tsupa istentelenekkel meg töltt pokolhoz képest is. De miért kisebbítod annyira az igazak' számát? Nem esmérsz é magad is egy-

nehányat, 's nem lehetnek é azok szintűgy igazak, a' kiket nem esmérsz? Hát ha az élet-könyvébe sokkal nagyobb lesz az ő szíamok; 's egy jól született léleknek nem nyújthat é csak egy igaz is annyi gyönyörűséget, hogy azt, tiz istentelennek látása sem kissebitheti meg? Hadd szóljak veled szabadon Alceft, te magadba is szereted az egyeneszívűséget. Nem egy indulat, a' melly talán sokkal neintelenebb mint gondolnád, vont é hályogot belső szemeidre. Híszem te magad esméréd az indulatok' természeteket. Mindent nagyítanak ezek, a' dőlgoznak a' magok formájakat adják ezek a' leg régibb 's leg tekervényesebb tsalfa okoskodók. Az indulattól neki tüzesedve, látja a' Mahomed' követője a' véres tsatába, az eget fekete szemü lyánkákkal tele; az indulat az oka, hogy a' félénk mindenütt kísérteteket lát maga körül; indulatból látz te is házontalan bolondoskodást, vétket 's rendeletlenséget e' világon. Mindég illy otsmánynak tettszett é néked a' világ? El pirúlz! Még csak tegnap is minden mosolygott előtted, a' midőn a' szép Déliától el jöttél; szüntelen az égbe lebegtél, 's tsupa ártatlanságról és szerelemről álmodoztál. A' világ mindég ártatlan marad, akár szebbnek akár útalatosabbnak nézed te őt' mint a' millyen. Nézd őt' annak a' mi, 's szoktasd magad' arra,

hogy azt egy Keresztyén' szemeivel szemléljed, 's azonnal paraditsomi szépséggel fog az előtted virágzani. Ez több, mint a' mit a' világi böltsesség nekünk nyújthat; ez békességestűrökké tehet minket, de a' keresztyén böltsességnél egyéb bennünket oda nem vihet, hogy léttünknek örüljünk. Gondolod é, hogy csak egy pillantatig is meg szenyvedne a' Teremtő, tekintete előtt földünket, ha abba, néki tettző szépségre 's a' roszszat meg haladó jóságra nem találna. Gondolod é, hogy az Isten' fija házontalan szált volna le, 's magának egy szentekből álló láthatatlan közönséget azért gyűjtött volna, életét azért tette volna le, hogy az égnek a' földhöz való régi jussait meg erősítse 's számba vegye? Szégyeneld gondolatlan borszűszűségodat, a' ki az Istenséget káromlod, mikor azt veled, hogy az embereket gyalázod! — Továbbá, mint egygyeztetéd meg ezt az emberi Nem eránt való haragot, azzal a' jószággal, mellynek benned is meg kellene lenni, 's mellynek nem léttét másokba olly kíméllés nélkül kárhoztatod? Én nem kívánom tőléd, hogy barátjok légy az embereknek, míg őket útalatosoknak tartod. De mint egy Világ' póljárja, egy férget sem sérthetsz meg. Ha te látsz te a' magad' vádját, minden emberekre nézve egyenként is meg nem bizonyíthatnád, ha úgy atneki a'

dolog, hogy az embernek egy szép oldala van, a' melly a' másik tökéletlent, fényével egézfízen homályba borítja; ha az erkölcsi roszfíznak bennük, nem annyira a' gonofzság, mint a' gyengeség lenne a' kútfeje; úgy önnön szíved' ítélete szerint is, igen igazságtalan egy teremtés vólnál, és senkinek nem vólna kevesebb jussa menyköveket szórni a' halandókra mint néked. Engedd meg, hadd legyen csak egy pillantatig lelkedisméreti helyébe, hogy téged önnön magadra emlékeztethesselek. Tekints az életedbe visszra, 's ha tagadhatod, tagadd, hogy te is az emberekhez tartozol. Mennyi halfzontalanságot fog ez a' magad meg szemlélése önnön kebeledbe is felfedezni. Szorossabb meg vizsgálás után talán majd azt találod, hogy az emberi Nemzet csak akkor érdemlené meg a' meg útáltatást, ha ereje' nagyságához, 's azokhoz az alkalmatosságokhoz képest, mellyek megjobbtulására szolgálhattak, mindegygyik még annyi hibával bírna, mint te bírsz. Látom, mint meg szégyenít téged ez a' gondolkodás; nem akarlak még inkább megalázni. De most már reménylem, hogy a' Keresztyének' Isteni Tanítójára többször fogsz emlékezni, a' ki jobban bélátván az emberi természetbe, a' békességestűrésre olly nagyon intette Tanítványait. A' békességestűrés, vagy a' magunk

megeszmérése leg jobb orvosság az olly ember-gyűlölés' mérge ellen, mint a' tiéd; a' mellynek ugyan a' jóért való buzgólkodás a' kútfeje, de a' kevélység által olly indúlatra duzzadt, melly az embert meg nemteleníti, 's egy neme az Isteni Gondviselés ellen való ki kelésnek.

MITSODA tájékokon bolyongasz te most, a' hajnaltól körül lepetve, Cyána; mitsoda árnyékok, mitsoda magokban ött ernyők fednek téged? Melyik virágotska vonja szemérmes és egygyűgyű szépségére, szüntelen mosolygó szemeidet, mint ha mejjeden kívánkozna virítani. Vagy tán néna füleléssel az emelkedő patsirtát halgatod, a' melly a' maga vidám érzéseit, az őt' öröme teremtett Istenhez való dítséreteit, a' napnak elébe éneklí. Mitsoda meg elégedéssel mosolyog elmékedő ábrázatod, mellyből egy kendőzetlen lélek tündököl ki! Mint meg szé-pül körülítted a' természet, a' midőn lelked a' maga teremtője' jelenlétét érezi, az egész világ láthatatlan Géníussának jelenlétét, a' kinek lehellete mozgatja a' természet' rúgóit, és név 's szám nélkül való kellemeikkel von-bé minden láthatót. Mitsoda kedvelve jár-kálz ezekbe a' magános tserjékbe! Érzéseid, mint a' sziklák' ama Nimfája vízfzsa felelget-nek a' természet' szavainak, mellyek téged lételed' édes érzésére serkengetnek. Semmi gond, semmi neimtelen kívánság nem botsát felhőt

felhőt lelked' tisztá egére. Meg nem lévén a' romlott világ' szokásai által veztegettetve, neveikről is alig esmered te a' tettetést, a' vá-rosi Coquettek kendőzött virtusaikat 's tsalfa mesterségeiket, mellyekkel a' hírt-nevet és a' bújaságot vadaszfzák Te könnyen el lehetfz, mert önnön kellemeid is eléggé ékesítnek, az ő ki koldúlt gothusi tzifraságaik nélkül. Lát-tatlan, mint a' balzsamos mezei rózsá a' tse-rébe, senkitől nem tsudáltattva, minden dí-tsösségre való vágyás nélkül, virítasz te. Nem is tudod te kellemes ártatlanság, hogy tanúk állanak körülötted! Látom őket, mint hajtják le hozzád, a' bársonszín felbők közzül arany-fürtös fejeiket, vagy tavafzi szellők módjára körül lebegnek, 's testvéresen mosolyognak reád. — Mert az ártatlanságot szüntelen An-gyalok lebegik körül, az Angyalok' óltalmába vannak azok a' lelkek, kiknek mennyei Ne-veik az élet könyvébe tündöklenek. Mennyi-szer érezéd te az ő gyengén sisegő íleléseiket. Gyöngyörködtesd ó Cyána, ezután is az ő szemeiket; mulattasd őket szüntelen jámbor tselekedeteiddel; mert parantsolajok van né-kik arra, hogy mind fel jegyezzék azokat. A' lég kisebb tselekedet is, a' mellynek az egye-nes sziv, 's rendeltetésünk' kötelességei eránt való gondos tisztelet a' kútfjeje, nagy az Örök-kévaló' szemei előtt, a' ki bíránk lesz minékünk.

MIÉRT sírsz Glicéra, miért tekinget, egyébkor szüntelen mosolygó kellemetességed olly búsan mindenfele, mint a' hervadozó tavasz a' nedves fellegek között? Miért kerülöd a' társaságos örömet, 's a' méla ligetekbe bújkálsz, hol könnyeidet senki sem gyalázhatja? — Te is el vesztett barátnédon kesergesz! Kévé órákkal ez előtt még viritott ő, mint hajnalba a' rózsa; de a' halál hirtelen le szakasztotta, 's el hervadt, mint déltájba a' rózsa. Sem az egészség, a' melly halhatatlanságot látzott ígérni, sem a' leg vídámabb elevelenség, sem a' szépség' leg frissebb virága, meg nem ójhattáköt a' sirtól. Ő a' ki ez előtt kevéssel minden Ifjú' szívébe epedést és szerelmet gyújtott, mindentől vagy tsudáltatott vagy irigyeltetett, ő nints többé, az ő szemeinek olvasztó tüze 's ortzáinak eleven színe ollyan mint az el hervadott líliom, mind ezek a' mosolygó grátiák el haldoklottak! Az a' test, a' mellyet a' természet a' maga leg szebb képzeté' szerint látzott formálni, most már egy rothadozó 's borzasztó kép, a' férgek' elevelé-

Hol van most az a' szépség, mellyet játízó társnéid benne irigyeltetek, az a' szépség, mellyért sok tsapodárok őt az Isten-Afzszonyok közzé számlálták, 's majd Lédának, majd Vé-nusznak szóllították? — Tsudálkozol Glicéra, egy sejdítő borzadás járja látom gyenge tsontjaid' alkotványját. A' körültted lebegő árnyékok mind halálképeivé válnak a' te szemeid előtt, 's a' félig leveletlen zörgő tserjéből, barátnéd' szavát hallod, a' melly azt kiáltja néked: kövess engem! — Ah Glicéra, mitsodák ezek a' színek, mitsoda ez a' nemes forma? A' szemnek egy festett elevelé, 's melly gyakran a' kíváncsi 's bújaságot esdeklő tekintetek' mafszlagja! A' hafzontalan kevélséget nevelő étek, sőt gyakran egy Istentelennek prédája, 's az ártatlanság' el árulója. Már maga a' természet mitsoda mulandónak, mitsoda könnyen el tűnőnek formálta azt? Egy fényes szappan buborék ő, egy tarka semmi! — Serkenj fel! Emelkedj fel ezen a' virágzó poron felyül, 's esmérd meg érdemedet! A' virtus az embernek a' szépsége, egy olly teremtésnek a' szépsége, a' melly a' lelketlen 's állati világ felett fel lévén magafasztaltatva, egy felől az ég lelkeivel van atyafiságba. Útáld meg, ó Glicera! azokat a' féreg lelkeket, a' kik alacsony kívánságok alatt raboskodván, ortzáidon mafszkálnak; el esmérik ők magokat 's tégedet!

— A' világ nem olyan, mint a' millyennek a' búja ifjúság' tündér álmaik azt festegetik. El enyészik ez a' maga örömeivel. Tsalfa ő, örökké tartó örömet ígér néked 's várakozásodat meg bánással és unalommal jutalmaztatja meg. — Hadd tanítson téged böltsességre barátnéd' sírhalma! Az élet' virágjába, a' midőn minden ér gyönyörűséget esdeklík, a' midőn a' könnyen hívő lelket ezer Szirének tsalogatják halálthozó partjaikhoz, böltsnek lenni, minekelőtte a' tapafstálás tán későn is tenne bennünket böltsökké — ő ez azoknak a' mennyei lelkeknek a' diadalmok, a' kik szüntelen közöttünk vándorolnak, 's a' kiket éjjelenként gyakran hallok, a' midőn gyászos fellegekke burkozva, az artatlan-ság estét 's a' halhatatlan lelkeknek, a' kiknek ők őrjei, meg vakíttatásokat, szomorú hárfáikon könnyezik.

Jer Glicéra, látogassuk meg a' meg bölde-gült' sírhalmát! Te szelid hóld, nyújts ki az őfzi ködök közzül, el fedett andalító ábrázatotat, 's mutass utat nekünk. Itt ezen innep-lő magános tsendességbe, hol az éj és a' halál el szórtt hamvak között szenderegnek, itt a' Keresztyének sírjaiknál, a' kik valaha fel fognak támadni, tegyünk kötést lelkeinkel. Angyali formák lebegnek, félig láttatva, árny-

kokkal őfzve vegyülve körül bennünket. Az Örökkévaló, a' mi bíránk halgat minket. Tegyünk egy szent fogadást, hogy böltsék lefzünk, 's tsak az örökkévalóságnak élünk. Tapodjuk őfzve lábainkal azokat a' gyermeki bolondoskodásokat a' mellyekbe az elztelenek lelkeiknek nyugodalmat keresnek, 's nem találának. Hadd tsúfoljanak ők az elztelenség' borától részegen, butáknak 's ostobáknak bennünket; elég nekünk, hogy az ég' javallását meg nyertük, 's a' mik ők soha sem lefznek, böldegek vagyunk.

4.

MITSODA meg elégedéssel mosolyog ez az Anya, eme gyenge gyermekre, a' melly szüz mejje liliumjai között meláz. Majd fel felé emelkednek örömtolmáts pillantatai, mig azomban, szíve' belsejéről tsendes haláadások kelnek fel a' Teremtőhöz, majd ismét a' tsetsemőre esnek vízfűz, a' kinek ortzáin egy szép lélek' leg első hajnala látzatik pirosítani. Sokáig nyugszik rajta pillantatja, mint egy őrző Angyalé rajtad, midön mennyei lattatlan fenyelet körül övedzve nézi, ártatlanságodba bé burkozva, mint szenderegiz a' magános tsermelynél; szakadatlanul szemléli ő, a' szüzleányi lélek' kellemes felséget, a' melly a' virágozó testből, mint a' tisztá kristályból ki tündöklök, Úgy mosolyog ez az anya szíve' egygyetlen egygyére, 's örül hogy általa az Isten' tisztelőinek, a' Keresztyéneknek és a' leendő Angyaloknak számok nevededik. Most azon gondolkodik, hogy mihelyt a' gyermek' gyenge teste meg erősödik, a' fiatal lélek első ájulásából meg jön, 's maga' magát érezni kezdi, mint fogja ő azokat a' hajlan-

doságokat 's őfztönöket mellyeket a' teremtő beléje helyheztetett, ki fejteni és formálni, mint fogja az ő nyájasságát felebaráti szeretetre, kevélségét nagy lelkűségre, tudni - vágyódását igazság' szeretetére emelni. El bámúl, 's tetfző mesétskékről és szívetható kis történetekről gondolkodik, mellyekbe az igazságot majd bé pólyázza, hogy szemfénytvesztő fényne, a' gyenge, még tapafztolatlan léleknek ne ártson; fel fogadja hogy ezután mindég jobban vigyáz magára, hogy vagy mozdulása, vagy szava, vagy valamely tseledete, meg ne otsmányítsa káros bé nyomásaival, ezen gyenge lélek fejtődését. Az ő élete tanítja azt meg majd arra, mi a' virtus, és melly kellemetes az. Ah mitsoda édes tsudálkzással fog ő engem hallani, így gondolkodik ez a' nemes Anya, ha el befzéllein néki: hogy mi az ember, mitsoda világba helyheztetett az, és hogy egy felette jóltévő lélek helyhezette őt abba. Ha majd a' virágos réteken, fiatal lépéseit gyámolgotom, ha majd eleven vidamsággal ugros egygyik virágtól a' másikkhoz, 's annak sokféle formáját és színét magába néma tsudálkozással egybē vetegeti, ha minden mintegy mosolyogni látzik réája, 's a' rozsa édes letkét elragadtatva szívja magába; akkor majd le ülök a' virágok közzé, és az el lágyúltt gyermeket szívemhez

szoritom, és azt mondom néki: nézd angyalom, ezeket a' szép tájakokat, még kevés héttel ez előtt hó fedte díszektől meg' fosztattatya állottak ezeket a' zöldellő fák, mintha elettek volna fázradva; ez az egész vidék veszni látszatott a' hideg mia, 's végtére magunk is mind el senyvedünk volna miatta. De egy jóltevő nyájas lélek, a' ki emez ég felett lakik, 's abba helyhez teti örömet, hogy minden élt el töltson örömmel, meg szánt bennünket, 's reánk melegítette az élet-adó napot. Ez mihelyt reá mosolgott földünkre, zöldelleni kezdtek a' fák 's a' zsenge fűszálak között ezer virágok keltek ki, szemünk 's szaglásunk' gyönyörködtetésére, és velünk egygyütt sok számtalan állatok' élelmére. És miért szeret az ég' nagy Ura annyira bennünket. Halgasd csak édesem mely nagy a' mi boldogságunk! Mind az, valamit itt magad körül látsz, a' föld és ez ég, mind ennek az Istennek (mert ezzel a' szent névvel nevezzük mi a' mi láthatatlan nagy jóltévőnket) tulajdona, mind ezek a' gyönyörködtető tárgyak, ezek a' rétek, ezek a' zöldellő erdők, ezek az édesen éneklő madarak, az állatok 's mi is emberek minden a' mit látsz, minden a' mi van és él, régenten nem volt; 's mi sem volnánk most, valamint kevés éltzendőkkel ez előtt te sem vóltál, ha bennünket 's mindent

a' mi körülünk van, ez az Isten nem szerette volna. És most szeret Ő bennünket, mivel Atyánk nekünk 's meg ígérte, hogy meg nem szünik jól tenni velünk, ha mi is szeretjük Őt, és igyekszünk magunk is jók lenni. Egy kevés időre ezt a' kellemetes lakást rendelte Ő nekünk, 's minden nap újabb példát mutatja jóságának, hogy szeressük Őt, 's mindég jobbak lenni törekedjünk, hogy ő is azután több kegyelmeit közölhesse mi velünk; mert mivel ő maga tsupa jóság, a' roszszat nem szenyvedheti. Így fogom én ezt a' tetszemő tudnivágyó lelket étetgetni, de csak tejjel az igazságnak, a' mint az gyenge ideje megengedheti. Arra szoktatom majd szívet, hogy csak az igazságot és a' jót szeresse, ez készíti el leg jobban az emberi szívet a' Valás el fogadására, a' melly természetünk' tökéletesedésének leg főbb gráditza, és minden boldogságnak kútfeje. A' ki a' jót szereti, szeretni kell annak az Istent is, a' ki pedig az Istent szereti, az meg vet mindent, valami őt a' tökéletesedésbe elő nem segítheti; mivel az Istent annál jobban szeretheti, mennél tökéletesebb ő maga. És így te szívem' egygyetlen egygye! minden tökéletességet beléd tsepgtetek akkor, midőn zsenge korodtól fogva, az igazságot, pontosságot, és a' jóságot tsepgtetem szívedbe. Nem fog ezen szándékom-

ban anyai fzeretetem semmi határt' esmérni. Nem fog ez, mint a' hogy a' gyermeki korból tsak most ki költt Lyánkáknál szokott meg esni, a' kik igen korán lesznek anyákka', holott még magok is neveletlenek, nem fog ez vak lágyságból, indulataidnak kedvezni, ha tsak leg távolabbról való' káros bé folyások van is azoknak reád nézve. Kemény bírása lesz az temperamentumod' minden hibáinak, 's a' veled született roszsz' leg kissebb ki ütéseinek is. Soha sem felejttem én azt el, hogy te nem az én teremtésem vagy, ha szinte Anyádnak hivattatom is; hanem hogy az Isten bízott téged én réám, a' kinek téged eleibe kell állitanom. Melly nagy dítsősség lesz az reám nézve, ha téged ama szent napon Teremtődnek bé mutathatlak, a ki kegyelmével hív fáradozásaimban meg segített, 's engem eszköznek tett arra, hogy az ő dítsősségét elő mozdítsam e' földön.

Illyen szent gondolatokra fakadnak, ezen anyai szív' magános érzesei! Egy illy anyának lenni, a' leg főbb gráditsa az alfszonyi dítsősségnek! Mondjatok le ti szépek a' haszontalan és rendeletlen életről; pallérozátok ki ezeteket, szíveiteket pedig terjefszétek ki jobban, hogy az a' nagy gondolat, mint kellessén hasznos tagoknak lenni a' társaságba el

férjen benne! Úgy nagyobb díszére lesztek annak az állapotnak, a' mellybe lépni kívántok; gyermekeink nem hasonlítanak annyira a' majmokhoz, és a' világnak reménységet nyújthatnak egy jobb Nemzetséghez.

A'

HÁRFA-SZIGET
LAFONTAINBOL.

A' HÁRFA - SZIGET.

MINDÉG kínoz te engem, kedves Nánim, a' te szemre hányásaiddal; pedig mind hijába! Mit tegyek? Harry eránt a' leg mélyebb tisztelettel viséltetem, 's háládatossággal is a' leg nagyobb tartozom ő néki. Erefsz, hadd menjek én a' magam útján.

De, édes Jultsám, te Adelstánt szereted! Még ez nem is annyira bizonyos, de ha a' vólna is kedves Nánim, ha a' volnais —

Ha a' vólna is? Tréfán kívül beszélfz most Jultsa. Ez a' meg nem gondolt szándék a' leg szerentsétlenebbül üthet kí. Én még egyszer azt tanátslom tenéked: végy erőt a' te érzékeny és háládatos szíveden. Erre reá mehetfz, a' szerelmen erőt vened lehetetlen vólna.

Náni, Harry engem szeret, Harry meg mentette életemet a' tolvajoktól. Harry egészben csak nekem él. Tartozom ezt neki tehetőségem szerint meg hálálni, 's azomban ő a' leg nemesebb szívvel bír. Hadd menjek az okosság szaván, a' melly egyedül ő neki szánta kezemet.

Az igaz szerelem, édes Jultsám, meg nem állhat ugyan tisztelet nélkül, de a' mélyeb tisztelet sem kútféje a' szerelemnek, valamint a' háládatosság sem, A' nemes lelkek fel áldozhatják ugyan a' szerelmet a' kötelességnek, de az innen származandó hajlandóság 's indulat, soha sem válhat szerelemmé; olyan egy lilium ez, melynek gyökeréről a' virágot le metzették, él ugyan 's neve kedik azután is a' plánta, de virágot nem hoz többé. Most még hatalmadba áll, hogy Harryt barátságoddal meg jutalmaztasd, a' nélkül, hogy haládatlansággal vádoltas. Szívedet Adéltán bírja.

Gondold meg mennyire igazságtalan lennék én, ha Harrynak szívességét, nekem tetkezni kívánó indulatját 's azon gondoskodását, melly szerint a' leg homályosabb kívánságaimat is igyekezik meg előzni, kevésbé jutalmaztatnám meg, mint Adéltánnak — ha csak ugyan meg kell vallani — erántam való hidegségét.

Az

Az okosság' számvetése ez, a' szív ellenben egészen másképpen vet számot. Ezen számvetés szerint egy kézfzorítás, egy tekintet többet nyom, mint a' más számvetésen egy vakmerő tett, mellybe az ember' élete veszedelmek ki tétetik.

Nem Náni, az én háládatosságom szerelemmé fog változni. Szakítsuk félbe beszélgetésünket!

Ám legyen: 's ha kedved van, evezzünk ama sziklához által, mellyet amott hátul a' horizonon szemlélfz. Az estve kellemetes, 's a' tenger is igen tsendes. Onnan egészen ki láthatjuk az eget.

Én mindenre reá állok a' mit akarsz, csak fogadd fel, hogy Adéltánt elő nem hozod többé.

Itt a' kezem Jultsa, evezzünk által. A' tsónak fel készült, a' Lyánkák belé ugráltak, az evedzők tsapkodtak, 's egy óra múlva a' szigetetske' partján ki kötöttek.

Amott annak a' sziklának a' tetejéről a' leg szebb ki-nézés esik Náni! jer, hágjunk fel reá!

I

Sok kerülgetések után, mellyeket a' szirtok 's magas szikla darabok között tettek, fel értek. A' mint egy sziklánál be tsavarodtak, egyszerre éneklő hatott a' füleikbe, mellyet egy síp követett. Mefsziről meg szemlétek egy halász-kunyhót, melly eleibe a' halászkok még nap le mentekor öfzve rakták hálóikat, és most henyélve ültek a' kunyhó előtt 's énekeltek.

Az éneklő hangja természetes és tiszta volt. A' Lyánkák egy bé mohodzott sziklára ültek fel, 's halgatták énekét.

Énekeljük a' Hidallán' dallját, így szól az egygyik halász a' másikhöz. Ő reá kezdte, a' síp pedig egy igen egygyügyü 's tsendes melódiát játszott, mellyet a' zordon vidék, a' tengeren játszó szellőnek a' szirtokba ütődött susogása, 's a' habok zajja felette szívra hatóvá tettek. E' volt az ének:

Lyánka! ha tsak hitegető
Szavaiddal vagy szerető,
És szerelmed nem szívbeli;
Jer és lásd szikladarabját
Hidallánnak, mint tördeli
Az a' tenger' nyögő habját!

Ha a' szerelemnek nevét
Esmered tsak, nem a' hevét,
'S Szíved az reá kötözött
Édes lántz miá nem szenyved;
Ülj e' sziklákra, kik között
A' Hidallán' hamva senyved!

Hidallán' hergő nyögésit
Halgasd, a' mord esti szél itt
A' sziklákon mint süvölti!
Nézd ama véres habokat,
Mellyekből jajjal el tölti
Komála e' bús szirtokat!

Nézd a' Komála' árnyékát,
Mint üzi szörnyű játékát;
'S a' véres habon mint lebeg!
Lyánka ne játszodj hiteddel:
'S míg ajkad szerelmet rebeg,
Vess elébb számot szíveddel!

A' Lyánkák meg ütközve néztek egymásra. Vártak még az énekre, de annak már vége volt. A' két halász még befszélgetett egy darabig, 's befszédjeből ki tetfzett, hogy ők még többet is tudnak a' Hidallán' esetéből.

Nagyon szeretném tudni a' történetet, így szól Jultsa, menjünk le a' halászkokhoz. Igen

Szeretem halgatni a' regéket, kivált az illy emberek' szájokból.

A' Lyánkák fel keltek ültekből, 's közelebb mentek a' halászfokhoz; a' kik nem kevésse tsudálkoztak azon, hogy ezeken a' kopár sziklákon, olly két szépen öltözött személyt láthattak, 's úgy tetszett, mintha eleinte nagy kedvek lett volna, őket a' Hidallán' és Komála' árnyékainak venni. Leg alább úgy látszott, mintha hálóikat oda hagyván, el akartak volna szálladni.

Mindazáltal Jultsának egy jó estve kívánása meg tartóztatta őket, 's egy néhány nem sokat jelentő kérdések és feleletek után, annyira meg bátorodtak, hogy szíves bő beszédűségekkel egészífszen neki estek a' lyánkáknak, 's ezer kérdéseket tettek a' mellyekre a' lyánkáknak meg kellett felelni.

Jultsa végre elő ált kérésével, hogy beszélnék elő a' Hidallán' történetét.

Szívessen, azt mondja Jantsi, te addig Pista rakd le az öbölnél a' hálót, ha el végzem majd utánnad megyek.

Most hát jöjjenek a' Kisaszfzonyok ama kőszikla' tetejére, onnan leg jobban láthatják, mint történt a' Hidallán' dólga.

Láthatjuk? hogy hogy? kérdi Náni.

Híszem ez a' sziget az, a' hol a' meg esett, a' mit mindjárt fognak hallani; erről a' történetről neveztetik a' sziget *Hárfa-szigetnek*, és ez a' szikla itt előttünk Hidallán' sírjának.

Nem evedz el egy hajós is éjtzaka borzadás nélkül e' szikla mellett; de majd meg halják folytába a' dolgot, 's amott alább a' szikla alatt semmi hal sem lakhatik. Magunk is mindég tsak észak felé halászfunk.

Jantsi egy keskeny gyalog útatskán, a' melly igen tsavargólag szolgált a' sziklához, fel segítette a' lyánkákat.

A' szikla' homlokán elég alkalmas ülést mutatott a' lyánkáknak, ő maga a' láboknál telepedett le, egyik kezét fel emelte, egygyik újjával a' tengerre mutatott, vízfíza nézett a' lyánkákra, 's így kezdte beszédjét:

Amott az újjom eránnyába fekszik délre egy sziget; ha a' nap egyenesen süt reá, innen egy felkőtske gyanánt tetszik. Ez előtt sok éftendőkkel lakott ott egy lyánka; a' neve Komála volt, ugyan az a' Komála a' kiről az ének szóll. E' tehát ollyan szép volt, hogy tengeren, szárazon, jöttek a' Nagy Urak látá-

sára, 's a' ki egyszer a' szemébe nézett, mintha az áldott napba nézett volna, el vezítette szemefényét 's egézszen vakká lett. —

A' mint közbeszédbe szokták mondani: mennél több szerető, annál több kevélység, annál kevesebb szerelem; így ment e' Komálával is. Csak válogatott, csak válogatott, azomban nem szeretett. A' szerelem nem fér egygyüvé a' válogatással és a' kevélységgel, mindazáltal egy Klefzfámor nevű szép Ifjat eleibe tett a' röbbinek. Nem sokára fülébe megy Hidallánnak, a' Scótziai Bárdusnak a' Komála szépségének híre. Tündér hárfájával útnak indult. Ez a' hárfá a' régi időben egy Tündéré volt, 's kedvesebb volt Hidallán előtt, mint az élete.

Ha Hidallán rajta játszott, vehette őt ezer ellenségis körül; mihelyt a' hárfá' hangját hallották, egyszerre mind meg szelidültek mint a' báránycák, 's nem árhattak, sőt inkább ajándékokat adtak néki. El ért ő hárfájával a Komála' szigetére, 's a' mint Komálát meg látta egyszerre belé szeretett.

Holmit ajándékozgatott néki, 's mindenütt követte, mint az árnyéka. Különösségeit mint egy bárány olly szelíden szenvedte, a'

leg szebb éneketskéket tsinálta rólla, azokat tündér hárfáján játszogatta, 's valahová tsak lépett Komála, mindenütt hallotta ifjútól véntől ditsértettni szépségét, mért a' Hidallán dalljait szépségeért kiké meg tanulta.

Tetszett ez a' lyánkáknak, 's jó szívvél is viseltetett Hidallánhoz, de eránta magába éppen semmi szerelmet sem érzett. Szerette úgy mint Battyát. Gyakran ha ez éjtzakákon kereftül kunyhója előtt játszogatta szomorúbb nótáit, mellyekbe azt éneklette, hogy az ő Komáláeri lángoló szerelme őt nem sokára a' sírba temeti; Komála az ablakba támaszkodott, 's törölgette ugyan könnyübe lábadt szemét, de mihelyt elment előlle, Klefzfámoron, nem Hidallánon fügtek gondolatjai.

Fogsz é még valaha engem szeretni Komála? kérdezte gyakran a' Bárdus. Nyájas szókkal ketsegtette őt a' lyánka, 's kellemes mosolygással nevelte az Ifjú' reménységét.

Egyszer mind a' ketten a' sziget' partján a' virágok közt feküdtek. Hidallán némely fogásokra tanítgatta őt a' Hárfán, mellyek egy dallba fordultak elő, mellyet ő maga készített Komáláról.

Ezen a' napon olly nyájas és barátságos volt Komála, mint a' tenger a' tsendes nyári estvén, 's Hidallán magának az eget képzelte. Komála virágkofzorúkat tekergetett hárfája körül, Hidallán több virágért ment, 's az alatt Komála egy a' parton álló tsónakba be ült. Vitsogva kiáltozott Hidallánnak, a' ki őt a' bokorba kereste: Hidallán Isten hozzád! el lopom a' hárfádat, 's enyelegve erefzkedett a' parttól a' mélyebre.

Hidallán kofzorúka kötözgette fzedett virágjait, mellyekkel meg jöttekor, a' szép tolvajt igyekezett meg kötözni. Már ki felé evezett Komála, a' mint hirtelenibe egy kis szél támadt, 's a' ladikot oldalit hajtotta. Már közel volt a' parthoz, de egy keményebb szél ismét a' tikra tafzította. A' tenger dagadni kezdett, azeget el borították a' fellegek, 's néhány pillantatok múlva az Orkán reá kezdte sűvöltését.

Hidallán! fel kiáltott el mereredve Komála, 's olly halavány lett mint a' kréta kő. Szabadíts Hidallán! Az evedző ki esett a' kezéből.

Hidallán reá nézett a' dühösködő tengerre, a' bé komorodott égre, 's a' mint az el halaványodott és refzkető lyánkát meg pillantotta,

a' tajtékzo habok közzé rohant, 's azoknak zivatarán kerefztül egész a' tsónakig rontott. A' mint azt el érte, belé ugrott, 's Komála meredt karjai közzé rogyott. Le tette őt lábai mellé, kezébe vette az evedzöt, 's fáradhatatlanul igyekezett a' tsónakot a' szélvélzbe megtartani. Egézfízen a' lyánkára borúlt, hogy az eső ne érhesse azt, 's a' szél egyenesen ezen sziklának hozta.

Gondos vígyázással igazgatta a' tsónakot a' sziklak és torlások között, ezen szikla' jobb oldalán, egyenesen az öbölbe. A' refzkető lyánkát ki emelte a' szárazra, a' tsónakot ki húzta, 's ama sziklatskák közt elég bátorsággal helyet adott neki.

Még mindég hordta egy hideg szél a' jebes esőt. Hidallán a' maga ruhájával óltalmazta a' lyánkát a' zivatartól, 's őzi sebességgel fődösött egy szikláról másra, míg ama barlangra nem akadt, mellynek ürege amott a' hármasszél sziklánál látszik.

Futva ment vízfza, be emelte a' barlangba a' jajgató lyánkát, le térdpelt a' földre előtte, kezeit tsokolgatta, dobogó mejjéhez szorította, 's felváltólag majd tapsolt, majd kezeit törte megszabadulásán 's mostani állapotján. Komála

refzketett a' hideg miatt, a' barlang' sziklák kopaszok voltak, a' part' déli része mind sziklából, vagy homokból állott.

Hidallán még egyszer el hagyta Kedvesét, hogy meg melegítésére valami gallyatskákat szedegessen. Fel hágott itt erre a' sziklára a' mellyen ülünk. Maga után kopár sziklákat, amarra pedig az egész parton, egy fátskát, vagy egy fűszalat se láthatott; fejer homok terítette el a' vidéket.

Vízfza futott a' barlangba, a' lyánka feküdt, 's lélekzetét is alig lehetett éfzre venni. Hidallán jajgatott, 's kezét már véresre törte.

Tsak ugyan meg halz hát Komála? felkiált kétségbeesve, ekkor szemébe akad a' hárfa, meg ragadja azt: Komála! el kiáltja hangosan magát, darabokra tördeli a' hárfát, meg gyújtja, 's a' jóltévő láng már lobog az ég felé. Komála erőtlenül mosolygott reá; a' tűz meg tértt el aludt szeméibe, 's a' rósák hervadt ortzáiba.

Hidallán! így szollal meg végre, 's karjait derekán átölti, Hidallán már szeretlek! Fogadd-el szívemet, fogadd-el kezemet! Érzem nékem mit aldoztál fel! 's egy könnyet tsókolt ki

szeméiből, mellyet azokba kedves hárfájának veszte rezegtetett. A' lang hamuvá eméftette azt.

Most már nints semmim Komála, így szoll, tsak te 's a' te szíved még tula donaim. Komála, mindenemet fel aldoztam néked, mindenemet, egész vagyonomat, 's örömet aldoztam azt fel! Komála szeretíz é?

A' lyánka ajakát ajakákoz, mejjet mejjéhez szorította, forró könnyek görgöttek a' Hidallán' ortzájan le felé, 's refzkető szavak és szaggatott esküvések fogadtak neki szerelmet. Sokáig tartotta így őket a' néma el ragadtatás.

Az éj le ereftette szőnyegét, a' zivatar meg szünt, magános tsillagok pislogtak itt ott a' szaggatott felhők közzül. Tsendesen szúnyadt Komála a' barlangba, Hidallán strázsát állt az üregnél, 's a' lyánka' lélekzeteit leste.

A' hajnal' első hasadásába már máfzta a' sziklákat, hegyen völgyön át rontott, kezét lábát öfzve hasgatta az éles kövek en a' máfzásba, tsak hogy kedvesének fel ébredtekor gyümölsöt önthessen az ölébe.

Ama szikla' tetejéről szemébe tünt éfzak felé egy gyümölsös völgyetske. Tapsolva repült le felé, 's kebelét tele szedte gyümölsöl.

Klefszámor látta a' másik szigetről mint hajította a' fzel a' Komála' tsónakját e' sziget felé. A' mint a' zivatar le tsendesedett tsónakba űlt, egész éjtzaka evedzett a' sziget felé. A' habok emé sziklák közzé tsapták a' tsónakot, az öfzve tört, 's Klefszámor úszással menekedett meg e' szigetbe. Sokáig tevedezett a' partón, serét reggel ért a' Barlaughoz, melybe Komála aludt.

Ez fel ébredt a' mint ama be lépett, nyája-san nyújtotta kezét neki Hidallánnak vélvén őt. Ez kezét dobogó mejjéhez szorította.

Komála! szöll hízelkedve Klefszámor; a' reggel' sügárai ortzájára estek, a' lyánka reá esmért 's refzketett. Klefszámor! — Komála! Hogy jöttél ide? — A' te szabadításodra. Még egyfzer mejjéhez szorította a' lyánka' kezét.

Hol Hidallán? kérdi nagy szorongattások közt Komála, hol az én kedvesem? Kedvesed? Szöll refzkető hangon a' szép Ifjú, Kedvesed? A' lyánka' lábaihoz esett, térdelt át ölelte, 's szép ortzáit könnyözön áztatta.

Illy szépnek még őt a' lyánka soha sem látta. Klefszámor! fel kiált végre, Klefszámor, menny én nem szeretlek!

A' tenger legyen hát sírom! kiáltja kétséget fejező hangon Klefszámor. Isten hozzád Komála! Ment. Vifzfa tért ismét; Komála én szerettelek, így szöll, ó igen szerettelek én téged, 's most a' halál legyen jutalmam? Ment. A' lyánka meg tartóztatta őt, 's kezébe szorongatta kezét. A' Klefszámor' ortzája vállán nyugodt, 's forró könnyei kebelébe hulltak.

Komála! fel kiáltott egyfzerre Klefszámor, 's hevessen szorította a' lyánkát karjai közzé!

Eme refzketett, eltaszította őt magától, ortzái lángoltak, 's magán kívül rohant a' barlang' hátulzó részébe, itt nyugvó helyére rogyott, 's kezeivel igyekezett el takarni ortzáját.

Klefszámor lábaihoz rohant, folytak szájból a' szerelmes panaszok, halálát esdeklente tőlle, közelebb estek egymáshoz, 's a' lyánka az ő karjai közzé esett! Klefszámor bődög vólt!

A' Hidallán' nevén sikóltva fejtette ki Komála magát karjai közzül. Én tsuda állat! Hidallán meg ő! meg ő! jajgatott, 's kezeit törte.

Lassan! fel kiált Klefszámor, ő az! — Hidallán! — a' szavát hallom!

Az életemet ő mentette meg — az ő hája fája! — és én én — ő az, igen is ő az!

Fussunk Komála! fel kiáltott Klefzszámor, 's ki rángatta a' lyánkát a' barlangból. Ez félig önként, félig kényszerítésből követte Klefzszámort.

Klefzszámor: a' sziklák 'közt a' Hidallán' tsónakjához vezette őt. Hágj be édesem! Siess minekelőtte meg látna!

Klefzszámor! fel kiált Komála itt a' kopasz sziklákön hagyjam é tsónak nélkül azt az Ifjat? — Ó szerelem, szerelem, melly nagy áldozatot kívánsz te töllem! Halavány ortzáját a' Klefzszámor kebelébe igyekezett el rejteni.

Ez a' tsónakba emelte a' jajgató lyánkát. Éppen most ért örömkialtozások közt Hidallán gyümöltse meg rakodva, eme sziklához a' mellyen ülünk. Történetből a' völgy felé vetette szemeit, 's meg látta Komálát az ingó tsónakba Klefzszámorhoz szorosan kaptsolkodva állani.

Komála! fel kiált ifzonyú szív fojtódással, hogy még a' sziklák is hangzottak belé, 's refzketve kaptsolta még szorosabban magát Komála a' Klefzszámor ölébe, 's a' tsónak el libegett.

Amabba a' szigetbe a' halázfleányok egy éneket is tudnak erről; hallottam egynekányszor hogy énekelték. Ekkor soha meg nem tartóztathattam könnyeimet.

Tudod é az éneket? kérdé Jultsa.

Tsak az utólsóbb verseit, felel Jantsi, attól kezdvén, a' mint Hidallán itt ezen a' sziklán meg jelen 's Komála a' tsónakba hág.

A' Halász így énekelt:

Vifzsa ó Hidallán! más vifzi már látod
Tsónakodba nyájas tsókok közt sajátod.

Mit állasz el merevedve?

Ah Komála szánakozz

Rajta! 's meg szabadítódra

Váradok, ah váradok!

Ne ugorj olly gyorsan a' tsónakodba le,
A' kopasz sziklákön lám értted el hal e'!

Ah gyilkos Komála, vett jót

Tehát ekként hálálnak?

Meg álj, ne hadd szabadítod

Itt a' kínos hálálnak!

A' Hidallán' szemét a' halál setéte
El fogta, 's terhére lévén már a' léte.

A' tengerre néz merőn,
 Ott reménylven halálát,
 Mert úgy is mindent el vesztett,
 El vesztvén már Komálát!

Éhen szomjan három nap űlt egy helyébe,
 Egézfízen meg fogyott végre erejébe.
 Naponként mind tsendesebb lett,
 Erei el lankadtak,
 Tüzes szemei bé estek
 'S szép ortzái hervadtak.

'S a' mint a' negyedik reggelre viradott,
 Törtt's haldokló hangon ilyen szókat adott:
 Hitetlen Komála, szánd meg
 Híved, 's utánna jer be!
 'S azzal egy magas szikláról
 Be ugrott a' tengerbe.

Itt a' halász el végezte énekét, szemeit
 meg törölte, 's tsendesen így folytatta beszédét:

Itt a' hely a' hol le ugrott. A' tenger ki
 vetette a' partra, a' szerentsétlen Hidallán tes-
 tét. 'Nyóltz nap múlva vízfsza jött Komála
 tsak egyedül a' szigetbe. Nem vólt egy óráig
 is nyugta. Mindennap ágya előtt állott a' Hi-
 dallán

dallán' árnyéka. Ide ért halaványan mint az
 árnyék, bádgyattan 's el fonnyadva. Reá akadt
 a' Hidallán' testére. Ama' kövek közzé temette
 azt, onnan nevezetik a' szikla Hidallán' sírjá-
 nak. Nem evett, tsak néha ivott amabból a'
 forrásból. A' mint vízfsza akart vólna evezni,
 a' habokon eleibe tűnt a' Hidallán' árnyéka,
 's a' tsónakból a' tengerbe ugrott.

Azóltá sokszor hallatszik a' tengeren az ő
 jaj-szava, és a' sziklák közt a' Hidallán' pa-
 nafza; sok halászok láttak Komálát a' habo-
 kon lebegni, refzketve közelget ez a' part-
 hoz, tartózkodva veti ama' sziklák közzé
 szemeit, a' hol a' Hidallán' árnyéka ül,
 jajgat, 's nem mer a' partra ki szálláni. Tes-
 tét fejeér hoszfú köntös borúja, melly a'
 habokon utánna libeg. Én magam gyakran
 hallottam a' barlangba a' Hidallán' hárfázását.
 Ha délről fú a' szellő, és a' hőlő tisztán vilá-
 gít, ehhez a' helyhez senki sem közelít, ne
 hogy a' két árnyéket meg háborítsa.

Tsendesen 's még mindég halgató formába
 űltek a' lyánkák. Sokára egy más úton le ve-
 zette őket Jantsi a' Hárfá-barlang mellett, be-
 tekintettek, 's borzadás hatotta meg őket. A'
 Hidallán' sírjánál néma gondolkozásba merülve
 áltak egy darabig, 's a' sziklát meg kerülven,
 minekutánna Jantsinak a' befzédjét bőven meg
 jutalmaztatták vólna, az őbölbe tsónakjokhoz
 iettek.

Sima volt a' tenger mint a' tükör, az este
ve' tsendes és kellemetes. A' sziklától óldaltt
egy halász-tsóakkal akadtak öfzve. Értelme-
sen hallatfzott rólla ez az ének:

Borzáftzó az éj e' kopár szirtokon
Hidallán' árnyékával,
Ha a' tífzta hóld játzfzodoz órmokon
Szomorú ságárával!

Hitelenségét átkozva,
'S egy felhőbe bé burkozva,
Tántorog tsendes helyeken,
Tífzta ezüst tsermelyeken

Komála ekkor a' part fele.
Hadd el mulató helyedet
Komála; 's kies völgyedet
Hidallán! itt mulassatok
Velünk, 's ha lehet szálljatok
Ah szálljatok hozzánk ide le!

Az ének' végével tsendesen eveztek el a'
sziklától. A' lyánkák némán ültek tsonakjokba,
's mindegygyike szabad zabolát engedett gon-
dolatjainak. Estve tíz órakor értek a' Vilmór'
partjaira.

Jultsa még sokáig maradt a' kertbe, 's a'
Komála' és Hidallán' képe lebegett szíve előtt.

Másnap így szólt Harrynak, a' ki hozzá
a' kertbe ki jött. Én az Úrnak köfzönettel tar-
tozom, 's hiddje el hogy szívem ezen köteles-
ségétől nem is igen vonogatja magát. — En-
gedje, hogy el végezzem beszédemet. — Úgy
tétfzik mintha az Úr engemet szeretne, 's ta-
lán abba a' hízfembe van, hogy én is vízfzont
szeretem. Magam viselete adhatott erre okot,
's ha ezen tévelyedés tsak leg kissebb bút
okozna is az Úrnak, annak egyedül én lennék
az oka, de az én szívem valósággal híven meg-
ofztaná azt az Úrral.

Ekkor a' maga kezét a' Harryéra tette, 's
akadozva így folytatta beszédét: én úgy véle-
kedtem, hogy a' háládatosság szerelemmé fog
változni. Meg tsalatkoztam. Ezen tévelye-
dés engem valaha boszfzússá, háládatlanná, 's
mind kettőnket bóldogtalanokká tett volna.
Édes Harrym, a' szívééről senki sem tehet.
Én Adelstánt szeretem, 's a' kezem még ma az
övé.

Ó kedves Harrym, magok ezek a' tsudál-
kozást fejező tekintetei adják tudtomra, mily-
lyen szerentsétlenné tettem volna én magamat!
Igen veszedelmes úton jártam én.

Hadjunk fel mindennel Harry, engedjen
meg azon ígéreteimnek, mellyeket gyakran

előtte tettem. Nem hitetlen ketsegtetések voltak ezek, lelkeim' mélyéből jöttek azok, de nem szívemből. Még csak tegnap is arra voltam meg határozva, hogy tett ígéreteimet beteljesítsem; de én senkit meg tsalni nem akarok.

Rajta fekszik meg vettetésemen, a' Náni ellenséges keze, felel epével Harry.

Nem édes Harrym, Nánié nem. Evezzen kérem által ama' kis szigetetskéhez Vassy mellett, Hárfa-sziget a' neve, 's az ott lakó halászokkal beszéltesse el magának azt a' történetet, a' mellyet tegnap hallottunk. Ez a' mese, Harry, eszemre hozott.

Háládatlan lenni nem akarok, 's azért kívánok kevésbé háládatos lenni. Éljen egészséggel Harry, 's ha valaha egy igazán szerető feleség' karjai között engem el felejt, 's igaz boldogságra talál, emeltessen ama sziklán egy emlékeztető oszlopot Komálának, mert bennünket Komála tartott meg, édes Harrym.

Jultsa el vált tőlle, 's az Adelstán' szerentsés felesége lett; Harry egynehány esztendőök múlva munkásokat küldött ki a' szigetbe, 's Komálának és Hidallánnak egy oszlopot emeltetett a' sziklán ilyen szókkal: *A' Háládatosság nem szerelem.*

Seite.

$\frac{V}{9}$ May 10th in B

